

Za želvami v Indonésii
Hana Svobodová

Goniurosaurus hainanensis
Miroslav Šimánek

Úvod do teraristiky 40
Ivan Vergner

Krajta kobercová
Vladimír Cerha

ZDARMA

TERA magazín

ISSN 1805-870

Elektronický časopis o teraristice

www.teramagazin.cz

■ HADI ■ JEŠTĚŘI ■ OBOJŽIVELNÍCI ■

■ GONIUROSAURUS HAINANENSIS ■ ZA ŽELVAMI V INDONÉSII ■ HISTORIE TERARISTIKY A HERPETOLOGIE V ČESKÉ REPUBLICE – ČÁST 8. ■ PAGEKON OBŘÍ ■ KRAJTA KOBERCOVÁ ■ ÚVOD DO TERARISTIKY (40) ■ GEKONČÍK KOČIČÍ ■

1/2016

Setkání přátel přírody

ZIVÁ EXOTIKA

**prodej a výměna
exotických zvířat a rostlin**

www.zivaexotika.cz

Obsah

Ještěři

Goniurosaurus hainanensis 4

Ochrana

Za želvami v Indonésii 8

Chov

Historie teraristiky a herpetologie v České republice - část 8. 12

Ještěři

Pagekon obří *Rhacodactylus leachianus leachianus* 15

Hadi

Krajta kobercová 21

Chov

Úvod do teraristiky (40.) 27

Ještěři

Gekončík kočičí *Aeluroscalabotes felinus* 33

Slovo úvodem

Vážení čtenáři,

asi už vás nepřekvapí teď už tradičně opožděné číslo TERAmagazínu. Nicméně dobrá věc se podařila a nové vydání je na světě. Jak již bylo v minulosti několikrát zmíněno, není v časových možnostech členů redakce dodržovat kdysi pravidelné vydávání ve dvouměsíčním intervalu. Nicméně neházíme flintu do žita a budeme se pro vás nadále snažit získávat zajímavé články a informace ze světa teraristiky a herpingu.

V rámci redakce došlo k několika změnám – sazbě textu se věnuje nově Monika, čímž na ni spadl největší příděl práce. Za to, že se této úlohy zhostila dobrovolně a s nadšením, jí patří můj obrovský dík. Aleš se nadále věnuje tvorbě webu, který by pro vás měl přinášet několik zajímavých novinek. Jednou z nich je navázání spolupráce s tiskovými odděleními některých zoologických zahrad, které přislíbily poskytovat plazí novinky z jejich zázemí. Jsme za tuto možnost spolupráce velice rádi a doufáme, že se bude líbit i vám, našim čtenářům.

A protože je březen v plném proudu a na dveře nezadržitelně ťuká jaro, začínají se probouzet i mnozí zajímaví živočichové v naší přírodě. Tak neváhejte vyrazit k rybníkům či do lesů, s fotoaparátom nebo bez, a užijte si první letošní výpravy za plazy a obojživelníky, a třeba se pak rozhodnete poslat nám zajímavou reportáž. Ale ještě před tím si samozřejmě nezapomeňte pročíst nové číslo TERAmagazínu!

Hodně úspěchů v nadcházející sezoně!

Dan Kolečka

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

Redakční rada: Aleš Kozubík – ales.kozubik@teramagazin.cz, Daniel Kolečka – daniel.koleska@teramagazin.cz
Monika Balcárková – monika.balcarkova@teramagazin.cz

Autoři článků v tomto čísle: Vladimír Cerha, Jaroslav Forejt, Ivan Vergner, Hana Svobodová, Miroslav Šimánek

Goniurosaurus hainanensis

Chov gekona *Goniurosaurus hainanensis* zvládne i začátečník.

Text a foto: Miroslav Šimánek

Poprvé popsal: Barbour 1908

Třída: Reptilia (plazi)

Podtřída: Lepidosauria

Nadřád: Squamata

Řád: Sauria

Čeleď: Eublepharidae

Podčeleď: Eublepharinae

Rod: *Goniurosaurus*

Rozšíření: Čína – jihovýchod ostrova Hainan

Velikost: cca. 16-17 cm

V současné době je popsáno 17 druhů rodu *Goniurosaurus*.

G. hainanensis popsal poprvé Barbour v roce 1908. Jde o menší druh gekončíka, dorůstajícího 16 - 17 cm, kdy samice bývají větší a robustnější než samci.

Českým ekvivalentem pro *Goniurosaurus hainanensis* je gekončík čínský. Jako většina gekončíků má i *G. hainanensis* schopnost

regenerace ocasu v případě, že o něj přijde.

Jde o terestrický druh světlolachého gekončíka s noční aktivitou, žijícího v okolí skal vlhkých tropických lesů na jihovýchodě čínského ostrova Hainan (provincie Bao Thing, Haikou, Ling Shuiv a Qiong Zhong). Gekončíci aktivují po setmění, kdy loví potravu a dochází k páření.

Základní zbarvení je černé s pravidelným jasně

Terárium pro 1,2 s pozadím z OSB.

Výrazná kresba u mladého jedince.

žlutým až oranžovým pruhováním. U mláďat je pruhování mnohem výraznější. Stárnutím jedinců může docházet k postupnému zanikání pruhování. Oči jsou výrazně červené s viditelnou svíslou štěrbínovitou zřítelnicí.

Samce rozeznáme od samice podle výrazných stehenních (preanálních) pórů a nápadných hemipenálních kapes. Pohlavní zralosti dosahují samice zhruba v jednom roce (samci dříve). Pro chov skupiny 1,2 uijeme dobře větratelné terárium situované na délku o rozměrech 60 - 80 x 40 x 40 cm. Terárium je vlhkého typu a lze je osadit umělým kapradím, živými květinami (Scindapsus,...), mechem nebo rašeliníkem. Také je zapotřebí vytvořit dostatek úkrytů. K tomu lze použít korkové kůry, z kamenů vytvořit skalky, které

je ale nutné zabezpečit proti sesunutí jednotlivých kamenů, aby nedošlo ke zranění či usmrcení chovance. Jako substrát používám čistou rašelinu (lze použít i rašelinu namíchanou s pískem v poměru 2:1). Denní teplota, v teplé periodě (duben - říjen), může dosahovat až 27 °C s nočním poklesem. V klidové chladné periodě (listopad - březen) může denní teplota klesnout až k 20 °C. V teráriu je třeba udržovat vysokou vzdušnou vlhkost 70 - 90 %. Udržuji ji vydatným večerním rosením 1/3 terária.

Po ukončení chladné periody dochází k páření. Zhruba za 3-4 týdny od páření, klade samice 1 - 2 vejce o velikosti 17 x 10 mm. Samice má ročně 3-7 snůšek.

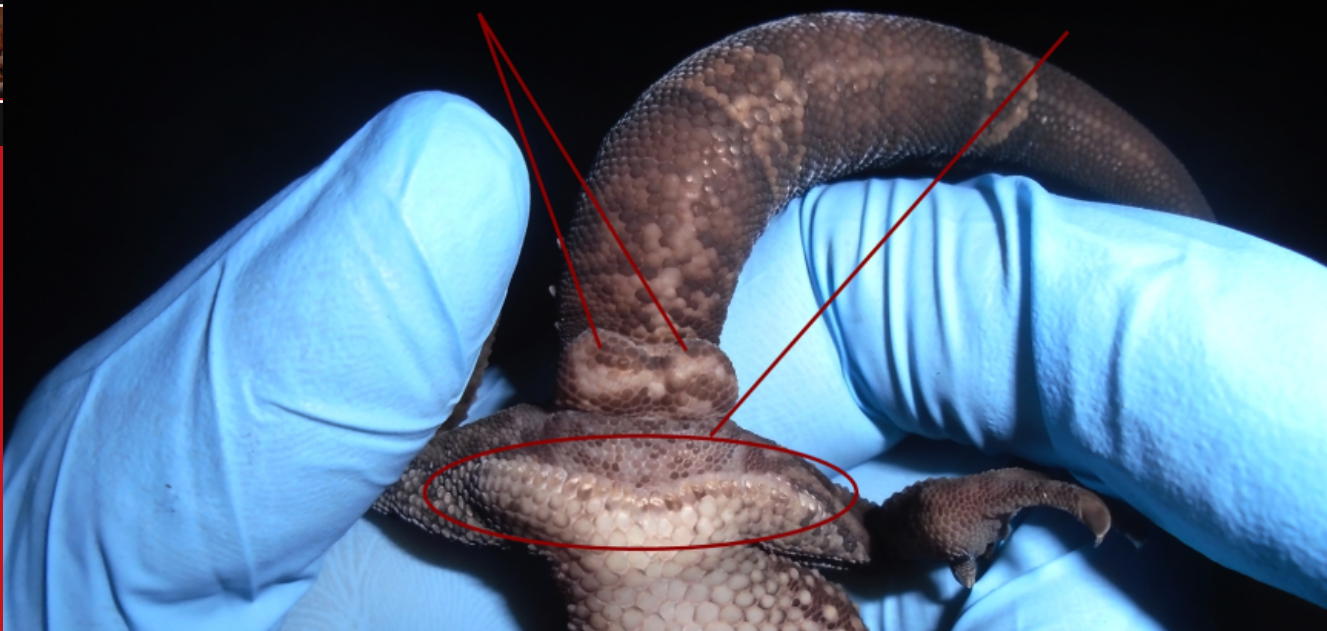
Inkubace probíhá na vlhkém substrátu při teplotě

Výrazné červené oči se svíslou štěrbínovitou zřítelnicí.

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

Rozlišení pohlaví: samec.

25 – 27 °C. Za těchto podmínek trvá inkubace 50 - 90 dní. Vylíhnutá mláďata odchovávám v plastových boxech na ubrouskách po dobu cca. 1 měsíce. Pak měním ubrousky za substrát. Mláďata začínají přijímat potravu zhruba 4 dny po vylíhnutí.

Chov a odchov tohoto gekona je nenáročný a při dodržení základních podmínek chovu ho zvládne i začátečník.

Na podzim roku 2013 jsem si od známého koupil subadultní pár F1 generace těchto zajímavých gekončků. Nákup byla taková „hurá akce“, protože jsem o chovu nevěděl v tu chvíli nic. Něco málo jsem se dozvěděl od známého, který mi je prodal, a zbytek informací si dohledal na internetu nebo se poptal.

V lednu roku 2014 jsem gekončiky už jako dospělé

dal do jednoho terária a byl zvědavý, jak se mi bude v chovu dařit. Netrvalo dlouho a 7. 2. 2014 jsem se dočkal první snůšky, ze které se po 79 a 80 dnech vylíhli krásní červenoocí dráčci.

Dále probíhalo vše normálně. Chovanci prospívali, pářili se a každý měsíc jsem se dočkal nových vajec.

28. 6. 2014 mi samice snesla pátou snůšku a já nečekal nic zvláštního.

V tom, že mne nic zvláštního nečeká, jsem se ovšem zmýlil. Po 81 dnech se mi z obou vajec vyklubali prckové, kteří byli na první pohled odlišní od těch předchozích. Konkrétně se jednalo o bílé pruhování namísto běžně oranžového a při bližším okouknutí jsem zjistil, že mají mláďata černé oči.

Nějakou dobu jsem hledal takto zbarvené *G. hainanensis* na internetu, ale nemohl jsem je nikde

Rozlišení pohlaví: samice.

- Bezobratlí
- Ještěři**
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

Hrdý otec s potomky.

vyhledat. Spojil jsem se tedy s několika zahraničními chovateli, kteří se soustředí na chov rodu *Goniurosaurus*.

Od nich jsem zjistil, že se tato forma objevila zatím pouze u několika chovatelů v USA a zřejmě u jednoho v Evropě. Nikdo z chovatelů ale zatím neměl potvrzeno, jestli jde jen o odchylku od normálu, nebo o dále na potomky přenosnou vlohu. Bylo tedy jasné, že si černooké odchovy nechám a čeká mne zjišťování, jestli bude vloha přenosná na potomky. To, že se černooká mláďata vylíhla ve snůšce od dvou klasických zvířat naznačovalo, že by se mohlo jednat o recesivní vlohu přenášenou přes heterozygoty.

Mláďata jsem nechal růst a byl jsem zvědav, jakého

pohlaví budou. Mezitím se z další snůšky (vykladené 27. 7. 2014) vylíhlo jedno klasicky zbarvené a jedno černooké mládě. Zhruba ve stáří 3 měsíců už bylo na dvojici prvních černookých poznat, že jde o pár. Třetí a poslední černooké mládě ze sezony 2014 byl samec.

Ve shrnutí jsem se v sezoně 2014 dočkal 7 snůšek o dvou vejcích. Z toho byla 3 mláďata černooká a 11 mláďat klasicky zbarvených.

V roce 2015 jsem čekal, až dospěje první z černookých samců, abych ho mohl připustit s původní klasicky zbarvenou samicí. Z toho spojení se vylíhlo 1 mládě černooké a jedno červenooké. Což potvrdilo moji domněnku o recesivní formě.

Za želvami v Indonésii

Kareta obrovská (*Chelonia mydas*).

Text a foto: Hana Svobodová

Zdravím vás po dlouhé době se zprávami o projektu na ochranu mořských želv v Indonésii. Hodně se toho událo. Nejdůležitější informací je bezkonkurenčně to, že jsme konečně vyhráli boj se zloději želvích vajec na ostrově Bilang-bilangan na východním Borneu na osmém nejdůležitějším líhništi karet obrovských na světě. Trápili nás dlouho, přišli 14. 9., pak znovu v noci 11. 10. a naposled 9. 11. 2015. Díky obrovskému úsilí ochránářů, kteří každý den přemísťovali všechny želví snůšky na skrytá místa, našli v říjnu a listopadu zloději jen 3 snůšky vajec. Tři snůšky vajec se prodají maximálně za 3 000 000 IDR (6 000 Kč), což sotva stačí na benzín na ostrovy a zpět, ale už ne na výplatu zlodějů. Opakovaný neúspěch asi snížil motivaci zlodějů - od 9. 11. se na ostrovech neukázali už ani jednou. Všichni doufáme, že nepřijdou ani v roce 2016. Ochranáři pro jistotu dál přemísťují želví vejce do bezpečí, pomáhají malým želvám do moře a uklízejí z pláže odpadky i naplavené dřevo a opravují domky. Je tu ale ještě jeden boj, který nás trápí, boj s rybáři, kteří loví ryby dynamitem. Lovit ryby dynamitem je zakázané už spoustu let, vládu naše hlášení ale zřejmě příliš nezajímají, a tak bomby ohlušují dál a na pláži se válí tisíce kousků rozbitých korálů. V říjnu jsme měli

na ostrovech dobrovolníky - Kláru z ČR, jejího přítele Tobiasa z Německa a Claudii ze Švýcarska. Pomohli mi nejen s odpadky a s úklidem naplavených klád z pláže, ale Claudia má tátu novináře a chystá se o našem projektu a želvách informovat ve švýcarských novinách. Klára je tlumočnickem pro neslyšící, a tak jsme na ostrově vyráběli video o želvách ve znakovém jazyce. Bude využíváno nejen obecně pro zvyšování informovanosti o problémech želv, ale bude sloužit i jako vzdělávací materiál do škol pro neslyšící. Mám z tohoto projektu velkou radost a těším se, až bude video hotové. Práce na tomhle videu je další důkaz, že pomoci může opravdu každý, i když na první pohled vaše dovednosti a schopnosti s želvami nesouvisí. Stačí jen chtít - určitě umíte něco, co lze využít pro pomoc želvám a našemu projektu. Když budete mít chuť, čas a nápad, s čím byste chtěli pomoci vy, dejte vědět, budu moc ráda!!!

Během cest mezi ostrovy jsem se několikrát podívala i na ostrov Sangalaki, kde jsem v roce 2012 strávila měsíc prací se želvami. Sangalaki je z místních ostrůvků po Bilang-bilanganu druhým nejdůležitějším líhništěm karet obrovských v oblasti. Od podzimu 2012 není pod ochranou neziskových organizací, ale chrání ho vláda.

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana**
- Recenze

Učení dětí je pro mě velmi důležité. Když se o želvách něco dovědí, budou je spíš chránit.

Bohužel jsem se přesvědčila, že ne zrovna nejlépe. Samotní vládní ochranáři mi řekli, že na Sangalaki chodí zloději pravidelně 1x za 5 dní. Oni ale vejce do bezpečí jako naši kluci nepřenášejí, a tak si je zloději bez problému odnášejí. Oplocená část pláže, do které jsme kdysi přemísťovali želví snůšky ohrožené právě zloději či zatopením přílivem, je zarostlá travou a křovím a zaházená haraburdím a evidentně ji dlouho nikdo nepoužil. Z vývoje na Sangalaki je mi hodně smutno, bohužel to nebude lepší, dokud ochranáři nezačnou snůšky přemísťovat a zlodějům se tvrdě nepostaví.

Radost mi naopak udělalo učení na ostrově Maratua v září a lednu. To vyšlo dokonale. Navázala jsem na učení angličtiny v březnu, skupina „žáků“ (paní, které si chtějí otevřít restauraci či ubytování, instruktoři potápění, učitelé, pán z vlády, ale i děti ze školy) se rozšířila na 28 lidí, scházeli jsme se každý večer, byli rádi, že se jim věnuji a já zas oceňovala, že si leccos pamatují a že opravdu mají zájem se učit a zlepšovat. O želvách jsem si stihla popovídat se skoro všemi třídami ZŠ a s úplně všemi studenty místní střední školy. Bylo zřetelné,

Prodej želvoviny na ostrově Derawan je stále obrovským problémem.

Prodej želvoviny na ostrově Derawan je stále obrovským problémem.

že fotky, videa a povídání o želvách zabraly, probudily v nich zájem, a když jsem se zeptala, jak by oni sami mohli želvám pomoci, chrlili ze sebe řešení, že už nebudou jíst želví maso ani vejce a zajímalo je, kde se dají koupit ty moje náušnice z kokosu místo náramků z želvoviny, a uvědomovali si, že se nesmí házet odpadky do moře. Probíhaly u toho ale i dost složité diskuse s otázkami typu „Ano, je zde zákon na ochranu želv a já už teď želvám ubližovat nechci, ale to mám nahlásit na policii vlastní rodiče?“ Velmi složité.

Učila jsem i na ostrově Derawan. 30. 11. ve školce, 1.

12. a 14. 1. na prvním stupni základní školy a 12.1. a 13. 1. na 2. stupni ZŠ. I když jsou děti ještě malé, věřím, že postupné seznamování s želvami a jejich ochranou na ně má vliv. A má to vliv i na jejich učitele – když jsem na Derawanu ve školce učila v dubnu, několik dětí mělo na ruku šperky z želvoviny, v listopadu náramek nemělo ani jedno dítě. Ptala jsem se na to učitelka a ty řekly, že po mojí minulé návštěvě mluvily s rodiči a že je upozornily na nevhodnost těchto šperků a zakázaly takové věci používat ve školce. Myslím, že to už je znatelný pokrok.

Konečné vymizení želvoviny z Derawanu bude ale

Přemísťování želvích snůšek do bezpečí.

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana**
- Recenze

Samicím mořských želv odpadky překáží při snaze vyhrabat jámu na vajíčka.

bohužel ještě trvat. Snažila jsem se o problému prodeje želvoviny mluvit s místními obchodníky a nabídnout jim levná, hezká a kvalitní trička a také kovové želví přívěšky, které mohou prodat s velkým výnosem a mohou přestat s prodejem výrobků z krunýřů karet pravých želv kriticky ohrožených vyhynutím. Jsou ale vážně tvrdohlaví. V dubnu prodávalo želvovinu 10 obchodů, v září díky našemu úsilí počet poklesl na 9 a v listopadu na 7. Měla jsem z toho radost, jenže jsem Derawan navštívila na Silvestra a nestačila se divit – k 7 obchodům přibylo 21 stánků se želvovinou. Množství prodávané želvoviny (náramků, prstýnků, přívěšků, vycpaných želv určených jako dekorace na zeď) bylo tak obrovské, že odhadem kvůli těmto suvenýrům přišlo o život 45 dospělých karet pravých. Jednu mrtvou karetu bez želvoviny dokonce vyplavilo moře 3. 1. na ostrov Bilang-bilangan, kde pracují naši ochranáři. Karety pravé jsou kriticky ohrožené vyhynutím a chráněné indonéským i mezinárodním zákonem.

A aby toho zřejmě nebylo málo, dozvěděla jsem se, že před Vánoci na Derawan někdo prodával želví vejce a na Maratue na Silvestra dokonce jedli želví maso. Informaci o zabití karet obrovských kvůli

masu jsme bohužel dostali i z ostrova Balikukup a z města Balikpapan. Vše jsme nahlásili na vládu, policii i novinářům. Vláda a policie neudělaly nic, v novinách se nám ale o tématu podařilo publikovat 5 článků. Doufám, že to alespoň pomohlo zvýšit informovanost o tom, že karety pravé jsou chráněné zákonem a že je zakázáno výrobky z nich kupovat. V rámci našeho boje proti želvovině jsme v lednu zorganizovali i workshop na výrobu suvenýrů z udržitelných materiálů. Účastníci zjistili, jak vyrobit lampy z kokosu, květiny z plechovek i tašky z plastů. Workshop proběhl na Derawanu a také na Maratue.

Zprávy z Indonésie jsou pozitivní i negativní, je to dost vysilující každodenní boj, hodně mi v něm ale pomáhá podpora z České republiky. Doporučuji výstavu o želvách, která je nyní na Veterinární univerzitě v Brně, a pokud máte malé děti, zkuste jim pustit záznam z pořadu „Pro slepičí kvoč“ na Českém rozhlasu 2:

http://www.rozhlas.cz/webik/povidejmesi/_zprava/pro-slepici-kvoc-morske-zelvy-153155

Dozví se například proč má mořská želva placatý krunýř nebo jak vidí. Mějte se krásně a prosím držte nám palce.

Historie teraristiky a herpetologie v České republice část 8.

Z historie Subkomise pro teraristku ÚOK AT ČSCH – část 4.

Text a foto: Ing. Ivan Vergner - ivan.vergner@atlas.cz

Rozpad akvaristiky a teraristiky v ČSCH

Již příští víkend po návratu jsem se s předsedou DGHT, jímž byl Priv. Doc. Dr. Wolfgang Böhme, znovu setkal, a to na VII. Výroční konferenci herpetologické sekce ČSAV, v Kostelci nad Černými lesy, kde přednášel. Po návratu ze zasedání to v ÚOK AT i subkomisi pro teraristiku vřelo. Blížil se 17. listopad 1989 a bylo to vidět i na nervozitě v celé budově ÚV ČSCH. Záhy po návratu z další zahraniční cesty na IV. celostátní setkání teraristů NDR v Lipsku, (5. až 7. 1. 1990), kde jsem opět přednášel, jsem absolvoval řadu nepříjemných jednání na téma „co dál s teraristikou v ČSCH a mimo něj“. První taková dvoudenní akce proběhla 26. – 27. 1. 1990. V pátek zasedání ÚOK AT a subkomise pro teraristiku na ÚV ČSCH a v sobotu mimořádný aktiv akvaristů a teraristů v kavárně Alfa na Václavském náměstí, předznamenaly rozklad organizované akvaristiky v ČSCH a na druhé straně tehdy ještě pevnou semknutost teraristů. Akvaristé se již na ÚOK AT pohádali a druhý den v Alfě byl rozklad spojené akvaristiky v ČSCH dokonán. Naopak teraristé se v Alfě semkli kolem nás, členů subkomise, s důvěrou v další vývoj (s výjimkou předsedy Vládi Malého ze ZO 02/5 TERA Praha 2). Bohužel milá, velmi pracovitá a užitečná tajemnice Ing. Jiřina Procházková, když viděla ten katastrofální rozklad akvaristiky v ČSCH, hned po tom aktivu v Alfě rezignovala na funkci tajemnice ÚOK AT, vrátila se k své práci s mládeží, a jak jsem se doslechl, zanedlouho z ÚV ČSCH úplně odešla. ÚOK AT tak dostala za těch pět let, kdy jsem s ní měl co dělat, již třetí tajemnici, paní Miloslavu Hofmanovou. Kromě akvaristů a teraristů byla

tajemnicí ještě daleko větší ÚOK chovatelů exotického ptactva. Byla to hezká tmavovlasá mladá žena, vysoká asi 175 cm ve věku asi 35 let, ale ze všech tří tajemnic byla nejméně aktivní, z nastalé situace poněkud otrávená, zasmušilá až smutná. Období, které s jejím příchodem do naší ÚOK nastávalo, nebylo v ÚV ČSCH nijak lehké a radostné. Bylo to asi také způsobeno jejím daleko větším zaměstnáním v zmíněné odbornosti exotářů s několika tisíci členy. Nicméně vše i po začátku roku 1990 fungovalo ve svazu stejně jak dosud.

Začátky časopisu Terarista

Protože dosavadní vydavatel tištěné inzertní listiny ÚOK AT, Ing. Tomáš Kučera, musel v září 1989 odejít na vojnu, zastoupil ho v této činnosti Martin Král z Mělníka, jinak předseda nově založeného Klubu chovatelů bezobratlých živočichů. Ve spolupráci s ním jsme jako Subkomise ÚOK AT, později ÚOK T, vydali první tři sešity časopisu Terarista. Celá redakční a obsahová stránka, kromě inzertní části, ležela na mně, byl jsem redaktorem tohoto nově vzniklého periodika. Kromě vždy autorského článku jsem se snažil obsah zpestřit různými zprávami, začal jsem zde otiskovat obsahy zahraničních periodik a také jsem pro vyplnění stránek do formátu tiskových archů používal hojně tehdy vytvářená excerpta. Získal jsem tím neocenitelné zkušenosti jak naplnit a graficky upravit celý časopis.

V polovině roku 1990 měl Terarista fantastických 570 předplatitelů. Jako redakční rada jsme se na naléhání Martina Krále sešli v neděli 12. 8. 1990 v Mělníku, na slavnostním obědě v restauraci v Mělnickém zámku nad soutokem Vltavy a Labe (já,

Ing. Tomáš Kučera v uniformě, Václav Hottmar, Dr. Petr Roth CSc. a Martin Král). Snesla se tam od Vaška Hottmara a částečně i od Martina Krále na mě kritika za obsah Teraristy (málo autorských článků) a také jsme řešili nevyjasněné financování posledního, čtvrtého čísla Teraristy 1990. Protože se koncem srpna 1990 definitivně vracel Ing. Tomáš Kučera (*1965) z vojny, nabídl jsem mu po mně funkci odpovědného redaktora Teraristy a já jsem z té funkce na té schůzce dobrovolně odešel. V té době měl Terarista již přes 600 předplatitelů, což naopak svědčilo o jeho oblíbě u čtenářů mezi teraristy. Čtvrté číslo prvního ročníku 1990, vyšlé až v únoru 1990, bylo ovšem, s výjimkou dvou doplněných článků, ještě sestaveno celé z mé redakční přípravy. Terarista vydávaný Ing. Tomášem Kučerou (Střednice) vycházel do konce roku 1992. Poté jeho vydávání převzala TSP Praha a vydala 3 sešity v r. 1993. Potom předala vydávání Teraristy firmě Robimaus, Rudná u Prahy, a ta vydala celkem 3 sešity jako ročenky v letech 2001 a 2002 a s odstupem v r. 2004. Od té doby bylo vydávání Teraristy úplně zastaveno.

Vznik Ústřední odborné komise pro teraristiku ČSCH

Také další víkendové dvoudenní jednání (6. až 7. 4. 1990), pouze v oboru teraristiky, bylo zlomové. Přineslo osamostatnění teraristiky v ČSCH, volbu členů ÚOK T (Václav Hottmar, Ludvík Nosko, MUDr. Jaromír Petrtyl, Dr. Petr Roth, CSc. a Ing. Ivan Vergner) a také důvěru teraristů v další vývoj. Všeobecná dohoda se zástupci teraristů byla taková, že teraristika bude v ČSCH setrvávat nejméně do konce roku 1990, resp. do na září plánovaného sjezdu ČSCH, a dále jen tehdy, bude-li mít z členství v ČSCH nějaký prospěch. Další schůze ÚOK T, v sobotu 28. 6., jsem se ze zdravotních důvodů nezúčastnil (zlomená klíční kost). Rozdělovaly se tam dotace čtyřem organizacím teraristů, klubu chovatelů želv a klubu chovatelů bezobratlých živočichů ve výši 2 – 5 tis. Kč, celkem 20 tis. Kč. Jako člen ÚOK T jsem měl právo účasti na V. sjezdu ČSCH ve Zlíně o víkendu 8. - 9. 9. 1990.

Dopravu, ubytování a stravování zajišťoval ÚV ČSCH. Byl jsem tam vyslán jako „delegát národního aktivu odbornosti (s hlasem rozhodujícím)“. Viděl jsem takový sjezd velké socialistické zájmové organizace poprvé – a také naposledy v životě. Byl jsem ubytován na jednu noc v internátu gumárenského podniku Barum v Otrokovicích. Na sjezdu jsem se sešel s kamarádem Mgr. Lubomírem Klátilem, byl jsem ho večer navštívit a nakonec jsme skončili v nějaké hospodě. Na sjezdu bohužel tehdy plně zvítězila centralizovaná koncepce, v podstatě shodná s dosavadním ČSCH. Jako nosné odbornosti o tom rozhodli chovatelé králiků, drůbeže, koz a ovcí a holubů. O teraristice se tam mluvilo jako o zcela okrajové a neperspektivní odbornosti, exotářství a akvaristika již tehdy ani na sjezdu ČSCH zastoupené nebyly. Výsledky nebyly nijak povzbudivé a v podstatě bylo jasné, že současný stav financování ÚOK T, včetně tajemnice této odbornosti, a udržení zpravodaje IZ AT nebude do budoucna možné. Tak bylo opravdu také 4. číslo IZ AT na konci roku 1990 posledním... Po tomto nepřilíživě potěšujícím závěru sjezdu byla na sobotu 27. 10. 1990 svolána schůze ÚOK T a na odpoledne téhož dne aktiv předsedů organizací a chovatelských klubů¹. Z jednání jednoznačně vyplynulo, že bychom měli začít připravovat samostatnou organizaci. Navrhl jsem název Česká společnost pro teraristiku a herpetologii (ČSTH). Z členů ÚOK T byl zásadně proti nové organizaci mimo ČSCH jen předseda ÚOK T, MUDr. Jaromír Petrtyl, všichni ostatní s ním souhlasili. Vypracoval jsem pro tuto schůzi již návrh koncepce a stanovy nové společnosti. Podpořili nás k té přípravě ČSTH zástupci organizací, kteří se, s výjimkou jedině, vyjádřili pro odchod z ČSCH. V následující neděli, v den státního svátku 28. 10. 1990, jsem dokončil stanovy (text jsem celkem 7x přepracoval a 10x přepisoval) a vypracoval jsem registrační přihlášku na Ministerstvo vnitra ČR. Za pár dní přišel zpět dopis, že dne 31. 10. 1990 byla společnost ČSTH na MV ČR registrována.

Na Národním aktivu teraristů v Mostě (16. – 18. 11. 1990) jsem jen názvem a kontaktní adresou na posteru představil novou Společnost ČSTH. Hned

¹V ČSCH bylo tehdy organizováno 33 ZO ČSCH teraristů, na Slovensku 3 ZO SZCH teraristů, 4 mládežnické kroužky teraristů a 3 chovatelské kluby (bezobratlých živočichů, malých savců a želv).

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

v pátek po příjezdu se konalo oddělené zasedání ÚOK T se zástupci ZO ČSCH a chovatelských klubů, za přítomnosti několika významných hostů setkání (MUDr. Vladimír Beneš, RNDr. Bohumil Král CSc., Ing. Vladislav Jiroušek, Ing. Tomáš Kučera). Tam se do mě pustil především předseda ÚOK T, MUDr. Jaromír Petrtýl, ale i jiní členové ÚOK (Dr. Petr Roth CSc., Václav Hottmar), dokonce i někteří zmínění hosté. Vytýkali mně přípravu a založení nové organizace, kterou jsem připravoval na základě usnesení předchozí schůze ÚOK T. Do té doby vždy přátelský Mgr. Luboš Klátil (Zlín) tam dokonce prohlásil o vydaných třech číslech časopisu Terarista, že členům nic nedává a že ho nebudou napříště odebírat. Plísnila mě i tajemnice ÚOK T, Miloslava Hofmanová. Jediný, kdo tam řekl v můj prospěch vlídné slovo a podpořil mě, byl kamarád Ing. Vladislav Jiroušek („*nechte Ivana, ať ukáže, co připravil, je to každopádně lepší řešení, než jen čekat se založenýma rukama...*“). Jednání se vedla dlouho do noci, šel jsem tehdy spát až v sobotu ve 3.30, ale v 8.30 ráno jsem byl již jako jeden z mála v noci zasedajících u snídaně. Že mě tato schůze ÚOK T, doplněná o zástupce ZO a hosty, nepotěšila, ba přímo zarmoutila, je zřejmé. Po příjezdu domů v neděli jsem 20. 11. 1990 odeslal na ÚV ČSCH dopis s rezignací na funkci člena ÚOK T. Tím moje kariéra a následně i členství v ČSCH skončily². Jen doplňuji, že jako poslední odešla z ČSCH severočeská ZO ČSCH teraristů v Oseku ke konci roku 1994.

Ironií osudu mě paní Jana Nováčková z čáslavské Střední zemědělské technické školy po dohodě v létě 2012 jmenovala do zkušební komise oborů akvaristika a teraristika Celostátního kola 44. olympiády mladých chovatelů ČSCH, pořádané již 19 let právě v Čáslavi. Známe se z mých přednášek v SZTŠ a jinde v Čáslavi. Tak jsem po více než 20 letech opět připravoval testy a obrázky pro poznávačku a v sobotu 4. 8. 2012 jsem byl členem v zkušební komisi pro 9 dětí (nar. 1994 -1998), z toho 4 akvaristé a 5 teraristů (4 chlapci a 5 dívek od 14 do 18 let). Kromě zkoušek, kdy jsem byl nejmírnější z celé komise (dalšími byli pánové Zdeněk Štěpankevič z Ostravy - předseda, exotář,

Miloš Kroupa z Hradce Králové, akvarista, a RNDr. Jiří Nováček z Čáslavi, pedagog) jsem dětem přednesl přednášku o gekonech „Gekoni, jejich krása, biologie a chov“ a vyhodnotili jsme spolu testy. Měly o mou přednášku i následnou diskuzi nad otázkami velký zájem, a to i akvaristé. Byl to pro mě moc hezký zážitek.

Literatura:

Anonymus (1989): Adresář teraristických organizací (k 30. 6. 1989). - Informační zpravodaj AT, Praha, 1989 (4): 39 - 40.

Anonymus (2012): Olympiáda mladých chovatelů se uskutečnila v Čáslavi. - Čáslavské noviny, Čáslav, 2012 (9): 18.

² Po mé rezignaci na členství v ČSCH na mě tajemnice M. Hofmanová telefonicky žádala předání všech časopisů z Německa. Když jsem jí sdělil (a mohl jsem prokázat), že veškerou výměnu časopisů platím od začátku ze svého, od svého požadavku upustila a ČSCH na mě již nikdy nic nežádal.

Pagekon obří *Rhacodactylus leachianus leachianus* (Cuvier v 1829)

Samice *Rhacodactylus leachianus leachianus* před svlekem.

Text a foto: Jaroslav Forejt

První zmínky o tomto druhu přinesl Cuvier v roce 1829. Určil ho jako *Ascalabotes leachianus*. Terra typica je neznámá. Později došlo k několika taxonomickým přerazením. Od tohoto oddělil v roce 1873 Bocage druh *Rhacodactylus aubrianus*. Roux (1913) a Kluge (1967) jej ale prohlásili jen za poddruh *R. leachianus*. Platnost již dnes nelze hodnotit, jelikož jediné vzorky tohoto druhu (podruhu) byly zničeny požárem v roce 1978 (Bauer, Jackman, Ross, Sadlier a Whitaker, 2012). Dalším vzrušením bylo objevení mnoha jedinců na Île des Pins. Henkel (1994) tyto jedince označil jako poddruh *Rhacodactylus leachianus henkeli*. Celkově se odlišují jiným zbarvením a svou menší velikostí. Platnost tohoto podruhu byla již několikrát popřena (Dobry, 1997), (Bauer, Jackman, Ross, Sadlier a Whitaker, 2012). *Rhacodactylus leachianus leachianus* se vyskytuje ostrůvkovitě na celém hlavním ostrově (Grande Terre), zde žije na vzrostlých stromech až do výšky 30 m. Z Grande Terre jsou popsány lokality Pamboa Gegend, Oubatche, Tao, St. Therese, Vasllée d'Amoa, Mt. Aoupinié, Sarraméa, LaFoa, Mt. Mou, Mt. Goghis. Z Île des Pins je popisovaný již zmíněný poddruh *Rhacodactylus leachianus henkeli*, který se vyskytuje velmi hojně a žije zde na stromech ve výškách 2,5 – 8 m. Na všech lokalitách (Grande Terre a Île des Pins) žije v tropických deštných lesech. Vyskytuje se i v horských oblastech do nadmořské výšky 1100 m.

Rhacodactylus leachianus leachianus patří mezi

největší známé gekony. Svou celkovou délkou se vyrovnává největším gekonům světa. Ovšem délkou těla SVL patří mezi největší. Seipp a Henkel (2000) uvádí SVL 245 mm, de Vosjoli, Fast a Repashy (2003) pak 312 mm a Kraus a Kocián (1998) udává celkovou délku 360 - 400 mm s váhou 600 g. Pětiletí jedinci v mém chovu mají 290 mm a 210 g (samice) a 320 mm a 239 g (samec). Pokud vezmu v úvahu dlouhověkost těchto gekonů, je možné, že ve staří 20 a více let se můžeme v chovech dočkat délky k 400 mm. Tito moji gekoni nabrali za poslední rok v chovu 86 g (samec) a 81 g (samice). Ocas je velmi krátký, zhruba 29 % celkové délky gekona. I přes svou malou délku je ocas chápavý a využíváný při lezení po větvích. Končetiny jsou krátké, zakončené prsty se silnými drápy a velmi dobře vyvinutým přísavným aparátem. Hlava je od těla oddělena dlouhým silným krkem. Oči jsou velké se šterbinovou rohovkou, která se v noci roztahuje. Mohutný gekon má spousty kožních záhybů na břichu, končetinách či na krku. Zbarvení má maskovací účel a napodobuje obvykle kůru stromů, na které je gekon přichycen. Základní hnědá, šedá až červená barva je doplněna postranními příčnými pruhy.

Gekony jsem choval odděleně až do stáří 5 let. Finální terárium pro oddělené jedince bylo rozměru 35 x 30 x 75 cm. Po připuštění k sobě jsem zhruba po 2 měsících soužití terária spojil na velikost 70 x 30 x 75 cm. Doporučuji mít upravené terárium tak, aby bylo možné jej při případných problémech opět

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

Vlevo samec a vpravo samice.

rozdělit, nebo mít v záloze jedno terárium pro oddělení samce od samice. Terária používám z laminovaných OSB desek, vhodnější jsou ovšem skleněná terária. Zařízení tvoří silné větve kroucené vrby uchycené vruty do stěn a také dutý válec kokosové kůry. Na dně jsou pouze papírové utěrky, které obden vyměňuji za nové. Nechybí miska na vodu a miska na ovocnou stravu. Vyhřívání zajišťuje 15 W žárovka v krytu z květináče. Dříve jsem k vyhřevu používal i topný kabel natažený v plastové trubce napříč teráriem, trubku jsem omotal jutovou textilií, aby imitovala větev. Dodatečné osvětlení jsem zajistil úspornou (nebo LED) žárovkou. Topím a svítím (v hlavní sezóně) 12 hodin denně. Teplota se pohybuje od 25 – 34 °C v závislosti na místě měření. Rosím 1x denně, obvykle večer. Velmi důležité je zajistit posuvná dvířka proti otevření, dospělý gekon se dokáže o dveře a stěnu zapřít tak, že sklo posune a uteče. To se mi stalo jednou v noci, gekon dělal takový rámus pohazováním věcí z terárií na zem, že mě vzbudil. Po odchycení a umístění zpět do terária se gekon dokázal z terária dostat znovu do deseti minut. Proto jsem musel dvířka zaaretovat proti otevření. I tak gekon přecházel každý večer v místě, odkud utekl, a pokoušel se dvířka otevřít.

V chovu dodržuji následující periodu:

Říjen – listopad: Krmím a rosím obden. Z krmné dávky postupně vyřazuji ovocnou složku. Rosím pouze obden večer. Teplota se pohybuje mezi 25 –

30 °C. Postupně ke konci listopadu upravím dobu osvitů a vyhřevu na 9 hodin denně.

Prosinec - leden: Krmím a rosím v úterý a sobotu. Krmím pouze hmyzem a to v omezeném množství maximálně 1 kus na jednoho gekona. Příjem potravy je v tomto období minimální, gekoni obvykle potravu odmítají. Místo 15 W žárovky zapínám 3 W led žárovku.

Únor – září: Již na konci ledna vyměním led žárovku za 15 W wolframovou žárovku a upravuji osvit a vyhřev na 12 hodin denně. V únoru do krmné dávky zahrnuji ovoce a střídám ho s hmyzem. Krmím obden. Gekoni dávají přednost první dva měsíce (únor, březen) spíše ovoci, hmyz si berou sporadicky. Rosím obden.

Mnoho teraristů se na mne obrací s otázkou krmení „leachianů“. Osobně jsem měl při zakoupení prvního mláděte také problémy s krměním. Mládě jsem zakoupil v dubnu. V té době bylo staré cca rok. Zprvu odmítalo žrát cokoliv samo. Vzalo si pouze z pinzety kus banánu či jiného sladkého ovoce. Vše, co jsem v teráriu ponechal (ať už ovoce nebo hmyz), zůstalo do druhého dne bez povšimnutí. Takto jsem krmil ovocem až do června, kdy jsem poprvé zkusil podat nevyhláhlé mládě gekončíka nočního (*Eublepharis macularius*). Toto mládě sežral vyložené s chutí. Od té doby žral z pinzety i cvrčky a smýkané luční kobylky. Také jsem mu později podal nevyhláhlé mládě *Rhacodactylus chahoua*. V tomto měsíci, kdy sežral obě tato mláďata, velmi vyrostl a

Rozdíl ve velikosti vajec. Vpravo čerstvě snesená a vlevo těsně před líhnutím.

nabral na hmotnosti. Hmyz a ovoce jsem podával od června do srpna 1:1. Na konci léta ale přestal žrát z pinzety. Proto jsem mu do terária umístil krmítko (plastový kelímek od jogurtu). Z něj podávání švábi vždy zmizeli. Na plochou misku jsem podával zase ovocné kaše. Na konci listopadu už gekon začal žrát méně a v prosinci už byl příjem potravy minimální. Od ledna opět žral, ale dával přednost ovocným kaším. Až od konce února se opět rozežral a přijímal hmyz a ovoce v poměru 1:1.

V potravě si tito gekoni (krom období, kdy nechtějí hmyz) příliš nevybírají. Z ovoce jsem vyzkoušel jablka, hrušky, banány, broskve, hroznové víno, mandarinky či pomeranč. Dokonce přijímal i zeleninu v podobě čínského zelí, nastrouhané mrkve, okurky, papriky nebo rajčete. Z hmyzu podávám šváby *Blaberus craniifer*, luční kobylky, larvy zavíječů voskových a larvy zlatohlávků. Saranče odmítá. Dále pozřel již zmíněná mláďata *Eublepharis macularius* a *Rhacodactylus chahoua* a také myší holata. Často v letních měsících zkrmuji i hlemýždě a pásovky. V přírodě se údajně živí i mláďaty ptáků. Chuť se gekonům velmi mění věkem. Moji chovní „leachiani“ poslední rok žerou jen šváby, gekony, osrstěná holata myší (jen samec) a larvy zlatohlávků, v létě občas pásovky. Z ovoce upřednostňují už jen banán a sladké dětské přesnídávky.

Veškerý hmyz obalují směsí roboranu pro exoty míchaného s vaječnými skořápkami v poměru 1:1.

Na misce v teráriu jsou stále drčené vaječné skořáčky.

Určit na 100 % pohlaví svých chovanců se mi podařilo až zhruba ve čtyřech letech života. V této době již byly dobře rozpoznatelná pouzdra hemipenisů u samce a preanální póry. Naopak samice neměla jediný náznak póru. Jakub Osmančík dokáže určit pohlaví ihned po vylíhnutí pomocí 40 x násobné lupy. Díky ní vidí v šupinách prohlubně, kde bude mít samec v budoucnu preanální póry. (Osmančík, 2015, osobní sdělení).

Ohledně rozmnožování „leachianů“ panují různé názory. Setkávám se s informacemi, kdy se chovná zvířata i 6 let vůbec nemnoží. Já jsem samce poprvé přemístil k samici do terária (35 x 30 x 75 cm) 2. 2. 2015. Bedlivě jsem chování obou jedinců pozoroval. Samec dvakrát napadl samici skokem z vysokého místa. Samice podřízeně ležela na zemi a samec prolézal zbrklými pohyby terárium. Kdykoliv se samec k samici přiblížil, vydávala tikavé zvuky. Tento den jsem po 2 hodinách společné soužití přerušil a samce vrátil zpět do svého terária. 11. 2. jsem pokus opakovat a rozhodl se samce nechat u samice přes noc. Samice první dva dny před samcem utíkala, schovávala se do korkových trubek. Poté si na jeho přítomnost zvykla a pár jsem již nerozdělil. Ačkoliv se mi nepodařilo pozorovat páření, často jsem slýchal tikavé zvuky z terária

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

Mládě po vylíhnutí.

(<https://www.facebook.com/Gekkos.cz/videos/vb.1532168013708958/1542567292669030/?type=2&theater>). 23. 4. 2015 jsem samici našel v kladišti, jak vyhrabává jamku. Druhý den byl důlek zahrabán. Samice ovšem ještě celý den střežila a výpady bránila vejce. Přes stěnu boxu byla vejce v rašelině velmi dobře vidět. Po odhrabání byla vejce krásně bílá rozměru 36 x 18 mm. Vejce jsem přendal do plastové krabičky naplněné do poloviny mírně vlhkým seramisem a přemístil do inkubátoru. Teplota byla po celou dobu inkubace 25 – 28 °C. Po 71 dnech se vylíhlo první mládě o délce 92 mm a váze 6,4 g. Druhé mládě se vylíhlo ještě tentýž den večer.

Zajímavá byla inkubace snůšky z 10. 8. 2015, kdy jedno vejce od poloviny inkubace začalo enormně nabírat svůj objem. Bohužel mě nenapadlo jej změřit, ale na konci inkubace bylo opticky minimálně o 1/3 větší. Toto vejce se inkubovalo o 5 dní déle a já čekal, jaké překvapení z něj vyleze. Bylo to normální mládě, které ale svou délkou dosáhlo bez dvou milimetrů 10 cm.

Mláděta musí při líhnutí překonat celkem silně kalcifikovaný kožovitý obal. Nestalo se mi ale, že by mládě nemělo dostatek síly k otevření vejce. Všechna mláděta se líhla sama bez jakýchkoliv problémů.

Mláděta po vylíhnutí přendávám do odchovných

boxů velikosti 25 x 15 x 15 cm. Vybavení tvoří jen papírové utěrky, stočená plastová květina a miska na drcené vaječné skořápky. Teplota v odchovně je přes den až 26 °C v noci klesá na 22 °C. Krmím výhradně menšími cvrčky a banánem. Mláděta odmítají šváby. Ostatní ovoce si občas vezmou, ale banán preferují. Mláděta celkem rychle rostou a nabírají na hmotnosti. Nedoporučuji přechod pouze na ovocnou složku, případně průmyslově vyráběné krmné doplňky. Vždy by měla ve stravě převládat živočišná složka. Pokud mláděta nechtějí přijímat cvrčky, doporučuji nechat krmení puštěné v odchovnách i tři dny po sobě a mláděta zbytečně nerušit (do odchoven je možno vložit plátek mrkve, aby se předešlo pokousání mláděta cvrčky). Odchovny by měly být umístěné na klidném místě, kde nedochází k nočnímu rozsvícení a zbytečnému hluku. Po třech měsících přendávám mláděta do terárií 30 x 30 x 40 cm, která jsou již zařízena stejně jako pro dospělé. V tomto věku se již snažím zapojit do stravy i šváby a jiné druhy ovoce. Gekoni jsou již natolik velcí, že není tak velké riziko nechat je pár dní hladovět a podat jiný druh stravy. Vždy je ale nutné pečlivě hlídat váhu mláděte.

Velmi zajímavé zjištění uvedl Jimmy Anders, když podal informace o odchovu mláděte od samice, která nikdy nebyla chována se samcem. Mělo by se tedy jednat o partenogenezní odchov mláděta. To ovšem popírá David Crewse, který tvrdí, že není

Odchovna pro mládě.

možné soudit partenogenezní druh podle jednoho jediného mláděte, prý by bylo potřeba, aby toto

mládě vyrostlo a opět se množilo partenogenezně, poté by bylo možné tuto informaci potvrdit. Ať tak či onak je to velmi zajímavé zjištění. I v České republice máme podobný záznam. Martin Dobeš choval samici, která se nikdy nesetkala se samcem, a přesto kladla vejce. Tato vejce se nikdy úspěšně nedoinkubovala, ale byla v nich po otevření vyvinutá mláďata. Takových vajec bylo zhruba 20 % ze všech snesených (Martin Dobeš, 2015, osobní sdělení).

Povahou jde o klidná zvířata. Při chycení spoléhají na své maskování a drží se velmi pevně podkladu, na kterém jsou. Sundat je z větve je velmi obtížné a je nutné uvolnit každou končetinu zvlášť. Při večerní aktivitě se gekon snaží utéci. Jeho pohyb je ale spíše pomalý. Kousnutí jsem si vysloužil pouze jednou, když jsem gekona uchopoval. Kousnutí bylo rychlé a ihned můj prst pustil. Přesto dokázal pokožku narušit a rána mírně krvácela.

Literatura:

Vosjoli P., Fast F. Repashy A., 2003: Rhacodactylus, The Complete Guide to their Selection and Care, Advanced visions Inc, 296 stran.

Seipp R., Henkel F. W., 2000: Rhacodactylus, Biologie, Haltung und Zucht, Frankfurt (Edition Chimaira), 176 stran.

Vergner I., 2001: Ještěři, Biologie, chov, gekoni 1, Madagaskar, 462 stran.

Kraus Richard, Kocián Miroslav, 2000: Chameleóni a gekoni, POLARIS, 222 stran.

Klátíl Lubomír, 1999: Obrazový atlas gekonů, FORSÁŽ, 128 stran.

ARON M. BAUER, TODD R. JACKMAN, ROSS A. SADLER & ANTHONY H. WHITAKER, 2012: Revision of the giant geckos of New Caledonia (Reptilia: Diplodactylidae: Rhacodactylus), Zootaxa 3404, 1–52.

<http://www.reptilesmagazine.com/New-Caledonian-Giant-Gecko-Parthenogenesis/>

TERRABAZAR

VÝSTAVNÍ A PRODEJNÍ TERARISTICKÁ BURZA

30.1. 20.2. 12.3. 9.4. 28.5. 18.6.
30.7. 27.8. 17.9. 8.10. 5.11. 17.12.
2016 8:30-12:00 hod.

 Konferenční centrum City
Na Strži 65/170
140 00 Praha 4

www.TERRABAZAR.cz
www.facebook.com/TERRABAZAR

Krajta kobercová

Zbarvení jaguar.

Text a foto: Vladimír Cerha

Úvod

Obecné české pojmenování „kobercovky“ dokonale vystihuje krásu a vzorování těchto kraitů. Systematicky je řadíme do komplexu *Morelia spilota*. Z pohledu chovatelů k nim pak připojujeme ještě příbuznou *Morelia bredli*, jež se se spilotami snadno kříží a její chov je obdobný.

Systematika komplexu *Morelia spilota* – kobercovky, Teppichpythons, Carpetpythons:

Morelia spilota spilota (Lacépède, 1804)

Morelia spilota cheynei (Wells & Wellington, 1984)

Morelia spilota harrisoni (HOSER 2000)

Morelia spilota imbricata (Smith, 1981)

Morelia spilota mcdowelli (Wells & Wellington, 1984)

Morelia spilota metcalfei (Wells & Wellington, 1985)

Morelia spilota variegata (Gray, 1842)

Blízce příbuzná komplexu „spilota“ je také *Morelia bredli* (Gow, 1981).

Krajta kobercová má středně velké a štíhlé tělo a dorůstá podle podruhu délky 150 – 400 cm.

Žije v Austrálii a na Nové Guiney jako semiarborikolní zvíře, jež upřednostňuje solitérní velké stromy i středně hustou vegetaci polosuchého buše, na severu areálu pak obývá i vlhké biotopy původního lesa. V mnoha případech se nevyhýbá ani blízkosti člověka, žije například v příměstských parcích, v zahradách apod. V potravě není vybíravá, ve své domovině loví téměř všechno od původních papoušků a ještěřů přes zavlečené potkany až po domácí kočky.

Pořízení a cena krajty

Chov hadů, v tomto případě kraitů kobercových, není vůbec levnou záležitostí. Pomineme-li pořizovací náklady zvířat, které mohou být od jednoho tisíce korun u nejlevnější variety po desítky tisíc za barevné dvojité a trojitě kombinace mutačních zvířat, je stále tou nejdražší položkou v chovu zařizování terária a energie na jeho provoz.

Jestliže pořídíme skleněné terárium 100 x 50 x 50 cm pro jednoho chovance, zaplatíme za něj v době napsání této publikace 2000 – 2500,- korun, za topný kabel nebo topnou folii 25 W dáme 300,- korun a za termostat dalších 300 – 2000,- korun, pak jsme stále ještě jen na začátku. V samotném chovu budeme muset počítat s přibližně 600,- korunami na provoz za rok, co se týče elektrické energie a s dalšími 1500,- korunami ročně za krmení, pokud jej budeme nakupovat na burzách nebo od chovatelů. To je ovšem stále jen cena, kterou musíme zaplatit za chov jednoho jediného zvířete. Když budeme chtít chovat pár, nebo dva páry, či dokonce odchovávat mladé, cena se nám počtem zvířat násobí, nemluvě o pořízení inkubátoru, případné léčbě některého chovance apod.

Je pravda, že ušetřit můžeme na společném vytápění několika menších ubikací pro mláďata, které umístíme na společný topný kabel. Je také jasné, že když si budeme chovat zároveň s hady i krmená zvířata, ušetříme část nákladů s krmením spojených. Nicméně i pak zůstává chov studenokrevných živočichů, mezi něž hadi patří, k něčemu, s čím musíme v rodinném rozpočtu

V chovu se často jako substrát používají noviny. Foto Jaromír Junek.

počítat, a to i když se nám část vložených investic vrátí po prodeji případných odchovů.

Na druhou stranu je ovšem nutné poznamenat, že např. chov psa, jízda na chopperu, nebo sbírání brouků a motýlů pravděpodobně nebudou o nic levnější.

Kde kraju koupit? Dnes to není problém. Prostřednictvím internetu a inzerce na specializovaných serverech lehce najdeme chovatele ať už u nás nebo v zemích EU.

Můžeme také navštívit speciální chovatelskou burzu terarijních zvířat. Pořádají se pravidelně v každém větším městě po celé republice a i zde se můžeme seznámit s teraristy, kteří se krajtami kobercovými zabývají.

Přeprava

Při nákupu krajty je nutné počítat s tím, že ji nemůžeme domů nést jen tak v nákupní tašce nebo batohu. Asi nejjednodušším pro přepravu se jeví starý dobrý plátěný sáček, který si i se zvířetem zastrčíme pod bundu, košili či tričko a zahříváme ho tak vlastním tělem. Je to ideální např. pro převoz jednoho či dvou mláďat, ale už při velikosti kupovaného zvířete jeden metr může mít chovatel i zvíře pocit nepohodlí. To se u krajty většinou projeví okamžitým vyprázdněním a není pak nic horšího, než když vám pod košilí v autobusu z Jihlavy do Prahy teče teplá moč a řídké exkrementy. Řeknu

vám, zažil jsem to na vlastní kůži a pocit vlhka i zápach, který pak šíříte, může vést ostatní pasažéry k domněnce, že svěrače povolily právě vám.

Asi nejlepším řešením se jeví polystyrenové přepravy vhodné velikosti. Do nich kupovaná zvířata uložíme buď ve zmíněných plátěných sáčcích, nebo v průhledných plastových krabičkách s otvory pro dýchání. Při mrazivém počasí nebo studeném větru vložíme do polystyrenky navíc plastovou lahev s horkou vodou, která vydrží asi 3 hodiny. Při delší dopravě použijeme tepelné sáčky s dobou ohřevu 48 nebo 72 hodin. Prodávají se na burzách nebo v chovatelských potřebách. Po rozbalení promnete sáček mezi prsty a on začne vydávat příjemné teplo.

V této souvislosti je vhodné se zmínit ještě o přepravě jako takové. Hodně lidí si přeje zvířata poslat poštou nebo vlakem, aby to pro ně bylo co nejpohodlnější. Bohužel v současné době není takováto přeprava u většiny přepravců dovolena a to hlavně s ohledem na zákon o ochraně zvířat. Zdá se to zcela zcestné, protože když si pro zvíře pojedeme vlakem, bude doba, jež stráví v přepravní bedýnce zcela totožná s dobou, kterou by tam strávilo při zaslání.

Nicméně i pro prodejce i pro kupujícího je osobní odběr asi tou nejlepší variantou a těch pár hodin, které strávíte na cestě, pro vás bude přínosem i proto, že uvidíte rodiče mláďat, chovné zařízení a získáte i nějaké ty cenné rady do dalšího chovu.

Na zakázku vyrobené celoskleněné ubikace splňují veškeré požadavky na hygienu, bezpečnost a především na design. Foto Jaromír Junek

Ubytování

Zvířata je sice možné chovat ve skupině jednoho samce a dvou samic v teráriu přiměřené velikosti, tedy asi 120 x 60 x 60 (v) cm. Pro zdárný chov a pravidelný odchov však doporučujeme separátní ubikace pro každého jednotlivce zvlášť. Vyjma snad největšího poddruhu – krajty diamantové *Morelia spilota spilota*, se pro všechny chované poddruhy hodí skleněná, lepená terária rozměrů 100 x 60 x 50 (v) cm s větví nebo policí. Zcela srovnatelné pohodlí pak těmto krajtám poskytuje rack-systém s boxy 80 – 100 x 60 x 20 (v) cm.

Vyhřívání řešíme u skleněných nádrží uvnitř zabetonovaným topným kabelem, u rack systému pak topnými fóliemi umístěnými pod dnem jednotlivých plastových boxů. Teplotu udržujeme pomocí termostatu na 28 °C ve střední části ubikace. Tím dosáhneme rozložení teplot od větracích otvorů, kde bude 26 °C, po místo nad kabelem či fólií, kde může být 33 – 35 °C. Noční pokles u tohoto druhu krajt není nezbytný, ale i s ohledem na provoz je vhodné vypnout na noc zdroje tepla a ponechat v místnosti s terárii běžnou teplotu pokojovou.

Ačkoliv se jako substrát hodí celá řada materiálů od lignocelu přes hoblovačky, listí stromů, mulčovací i speciální jedlovou kůru, jako nejvhodnější se jeví obyčejné noviny. Ty, zvlášť v rack systému, přispívají velkou měrou k vysokému standardu hygieny a jednoduchosti při manipulaci.

Úkryt není podle našich osobních zkušeností

nezbytný, spíše naopak, protože hadi zalezlí celý den v úkrytu vylézají jen v noci a kromě toho, že nejsou pro chovatele moc často k vidění, nejsou také imunní vůči ruchu kolem terárií, čímž se stávají plachými a v mnoha případech i kousavými. Nezbytností však je čistá pitná voda ve stabilní keramické misce, která je pravidelně měněna. Co se týká míry vlhkosti, terária jsou spíše suchá, přičemž jsou každý večer porosena vlažnou vodou, včetně zařízení a chovanců. To zcela pokryje navýšení noční vlhkosti tak, jak je tomu i v přírodě. Zvýšené rosení se pak hodí u jedinců před svlekem.

U mláďat po vylíhnutí používáme k odchovu plastové krabičky 30 x 20 x 7 (v) cm uspořádané v rack systému na průběžném topném kabelu. Zařízení těchto nádrží tvoří pouze novinový papír a miska s vodou. Vyhovuje udržovat stálou teplotu kolem 28 °C, protože na malém prostoru je nemožné dosáhnout dostatečného teplotního gradientu od chladné části k lokální teplotě.

Krmení

Mláďata do dvou až tří měsíců stáří krmíme myšimi holaty a skákavkami. Je až s podivem, jak malá krajtička velikosti obyčejné tužky dokáže spolknout velkou kořist. Malá skákavka totiž pro ni není žádný velký problém. S ohledem k tomu, že i myš se může bránit a také se zpravidla i brání, je lépe podávat krmné hlodavce čerstvě zabitě. Jinou možností je

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi**
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

Myši a myšata jsou důležitou součástí krmné dávky především pro mláďata krajt.

krmit hned od mala rozmraženými hlodavci vhodné velikosti, kteří se dají bez problémů sehnat odborně usmrcení, zmražení a zabalení a uskladnit je v mrazáku do zásoby.

Zhruba ve třech měsících stáří přecházíme na krmení potkany. Jsou totiž výživnější a zvířata po nich lépe rostou. Začínáme potkaními medvídky ve velikosti srovnatelné s velikostí dospívající myši. Jakmile se nám hada povede zvyknout na nový pach kořisti a on ji aspoň jednou přijme, pak už se k myším nevracíme a dál krmíme potkany, jejichž velikost zvyšujeme podle velikosti odrůstajícího chovance.

Chov

Chov krajt kobercových není nikterak náročný. Při dodržení přiměřené velikosti terária a teplotních i vlhkostních podmínek jsou hadi tohoto druhu vhodné jak pro začátečníky, tak i pro pokročilé chovatele.

Základem péče je pravidelné odstraňování exkrementů a pravidelné krmení. Velmi důležité je pak zabránit v okolí terária ke vzniku průvanu nebo velkému kolísání teplot. To si většina zájemců o chov jediného páru v hezkém výstavním teráriu např. v obývacím pokoji neuvědomuje, ale i větrání místnosti, zvláště na jaře a na podzim, může vést i ke skokovým změnám teploty o 5 - 10 °C, které se pak odrazí i uvnitř jinak vyhřívaného terária a může zvířatům přivodit nachlazení vedoucí ke kýčání a

při zanedbání těchto průvodních znaků onemocnění později i k vážnému zápalu plic.

Co se obecnějšího zaměření chovu týká, musí se adept rozhodnout především, jestli bude chovat čisté populace jednotlivých poddruhů, nebo se vrhne na barevné mutace a křížení poddruhů vedoucí ke vzniku nových, respektive méně rozšířených kombinací dědičně ustálených barev či kreseb na těle krajt.

Oba směry chovu jsou stejně zajímavé a vzájemně se nevyklučují, pročez si můžete pořídit jednak pár čisté populace např. Morelia spilota cheynei a zároveň pár sestávající z karamelového jedince a jedince typu jaguar apod.

Nutné je si zároveň uvědomit, že chov je dlouhodobou záležitostí, protože samice dospívají ve věku tří let a samci ve druhém roce života, a pokud chceme chovat další generace zvířat, pak je 10 let poměrně krátkým obdobím. Nicméně pro člověka, který kráse těchto hadů propadl, čas nic neznamená. Navíc tento druh se dožívá bez problémů více než 20 let a téměř po celou uvedenou dobu je schopný se i rozmnožovat.

Také musíme zmínit, že pořizování zvířat ani chov sám o sobě nejsou levnou záležitostí, jak už bylo řečeno výše. Ačkoliv se běžnější jedinci dají pořídit již za částku 1000 - 1500,- Kč, jsou některé barevné mutace, nebo lokálně se vyskytují populace oceňované na desítky tisíc korun.

Nesmíme pak ani zapomenout na pořizovací

Čím více nás chov zajímá, tím více místa zabírá. Rack systém je pak jediným řešením.

náklady na koupi a vybavení terária a především pak na provoz vytápění, které při vzrůstajících cenách energie nejsou právě zanedbatelné. Na vytápění se však nevyplatí šetřit, vede to jen ke komplikacím v kondici chovanců a problémech s jejich zdravím i se zdárným odchovem.

Krajta jako domácí mazlík

Mnozí lidé mají zájem si pořídit krajtů jen jako krásný doplněk obývacího pokoje, nebo jako domácí zvíře namísto kočky. Jistě na tom není nic špatného a takové biotopově zařízené terarium se stane doslova relaxačním centrem místnosti. Posadíte se do křesla a bezmyšlenkovitě se díváte do kousku divočiny, ve kterém se na pokroucené větvi vyhřívá 180 cm dlouhý had, který hýří všemi barvami. Doslova požitek pro duši unaveného člověka.

Jako miláček, který přiběhne na zavolání a s láskou se vám usadí do klína, je ovšem krajtů nevhodná. Nejenže jde o zvíře, které nemá příliš rádo vyrušování, ale když se cítí ohrožena manipulací, dokáže to dát i najevo. Ne že by hned chovatele kousla, ale snaží se z místa, které jí neposkytuje klid a pohodu rychle uniknout, zpravidla do tmavých a úzkých míst za nábytkem.

Na druhou stranu, znal jsem paní, která si krajtů vyndala každý večer z terária, usadila ji na opěradlo svého křesla a společně se pak obě dívaly na televizi. Asi největšími mazlíčky se v tomto směru stávají přetučnělí hadi. Jsou tlustí a líní a nemají

snahu honit potkana po teráriu. Chtějí ho dostat zabitého až pod nos. Také se ovšem nebrání kontaktu s člověkem, když je vyloženě nezmáčknete. Prostě jen leží, nechají se hladit, přemístit, fotit, nechají se sebou dělat téměř cokoliv.

To je ale spíše rys, který charakterizuje právě obézní a přetučnělé jedince. Jinak nejsou krajtů, jak již bylo zmíněno, k mazlení příliš vhodným objektem. Jako mláďata do jednoho roku stáří, respektive do jednoho metru délky jsou často kousavá. Není to nic špatného a jde vlastně o obranný reflex, protože mláďata a mladí hadi jsou v přírodě nejvíce ohroženi ze strany predátorů.

Kousnutí mláďat téměř nebolí a na kůži se objeví jen několik kapek krve po drobném vpichu jemných zoubků.

Naproti tomu větší a dospělá krajtů kousne člověka jen málokdy. Může k tomu dojít v případě, že se cítí ohrožena, nebo jí nechtěně způsobíme nějakou bolest. K nejvíce případům pokousání dochází při krmení, kdy se chovatel špatně natočí rukou, nebo krajtů mine kořist a treť se do ruky vedle. Musíme si uvědomit, že vzduch je při krmení přímo nabitý pachem kořisti a had potom reaguje na každý pohyb okamžitě v domnění, že jde po svém jídle. Když už se do člověka zakousne, během vteřiny si chuť uvědomí a stáhne se zpět. Musíme se proto odnaučit okamžité reakci ucuknutí, protože pak si můžeme ránu snadno roztrhnout, nebo hadovi vylámat zuby, které pak mohou v naší ruce i několik

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi**
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

Krajtám vyhovuje, když se chovají samostatně.

měsíců hnisat. Něco takového se stalo jednomu mému známému po pokousání tmavkou (*Python molurus bivittatus*). Dva roky se poté léčil s neustále se opakujícími hnisavými výtoky ve znovu a znovu se otvírající ráně u kořene palce pravé ruky. Až teprve, když byl poslední střípek hadích zubů odstraněn, rána se konečně zahojila.

Ale jak se u nás říká, na vině je v devadesáti procentech případů chyba obsluhy. Had reaguje jen podle předem daných vzorců chování.

Chov s jinými druhy

Vzhledem k tomu, že jednou z nejdražších položek chovu je pořízení terária, uvažuje řada především začínajících chovatelů o možnosti držet více zvířat, nebo dokonce více druhů pohromadě v jedné ubikaci.

Není to zcela nemožné a krajty se většinou sžijí jak s jinou kobercovkou, tak i s jinou krajtou, či hroznýšem. Ale při obdobně vedeném chovu vznikají problémy s podáváním krmení, s fázováním zvířat k přípravě na období rozmnožování, a někdy také s rozdílnými požadavky na teplotu a vlhkost. Zároveň je daleko pracnější udržet hygienu v takovém teráriu na odpovídající úrovni a zabránit přenosu případných infekcí, pokud k nim dojde, z jednoho jedince na ty ostatní.

Ještě lze doporučit chov páru, nebo tria krajt kobercových v jedné o něco větší ubikaci, kde krmení podáváme pinzetou (peanem), nebo

jednotlivce oddělujeme na krmení do plastových beden.

Z praktického hlediska a s přihlédnutím na spíše samotářskou povahu těchto hadů lze spíše doporučit terária určená vždy jen pro jednu krajtu, která jí zajišťují dostatečný klid a pohodu. Chovatel pak má daleko větší přehled o zdravotním stavu, příjmu potravy, hygieně i o kondici každého chovance. Lépe může ovlivňovat teplotu a vlhkost, především v období klidu před nástupem chovné sezóny, tzv. cyklování. Má daleko lepší přehled o páření při jednotlivém připouštění zvířat atd.

Běžný provoz

Jak již bylo zmíněno v jiných kapitolách, chov sám o sobě není nikterak náročný. V zásadě lze říci, že pokud máme zvířata správně ubytovaná, teplotu řízenou termostatem a časovým spínačem, zbývá nám již jen pramálo práce. Každý den zvířata zkontrolujeme, doplníme vodu v napájecí misce a navečer celý vnitřek ubikace porosíme. Jednou týdně, případně u dospělých kobercovek i jednou za 2 týdny, každé zvíře nakrmíme. V případě, že při každodenní kontrole narazíme na trus či moč, tyto okamžitě odstraníme. Používáme-li jako podestýlku novinový papír, jednou za týden jej všechn vyměníme za čistý.

Ostatní zbylý volný čas pak můžeme věnovat již jen pozorování našich svěřenců a plánování odchovů.

Úvod do teraristiky (40)

8. Rozmnožování terarijních zvířat

8.5. Inkubace vajec

8.5.5. Tepelné ovlivnění pohlaví a partenogeneze

Phelsuma nigristriata je druhem s výrazným vlivem teploty na pohlaví zárodků typu I (TSD).

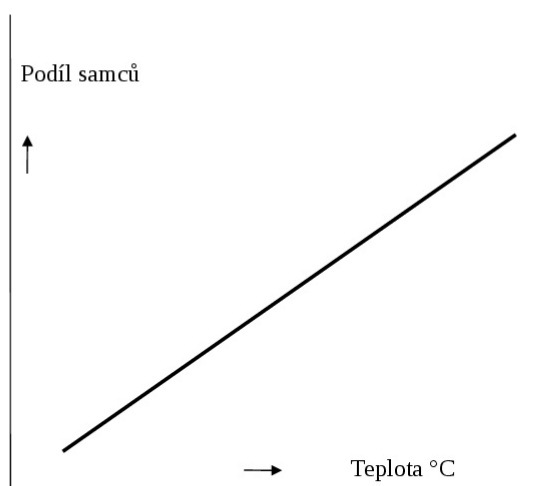
Text a foto: Ing. Ivan Vergner - ivan.vergner@atlas.cz

Faktor tepelného ovlivnění pohlaví během inkubace vajec plazů byl objeven až počátkem 2. poloviny 20. století, ale jeho zásadní výzkum proběhl až koncem 90. let a nebyl dosud ukončen. Pohlaví u krokodýlů, želv a šupinatých plazů je jako u ostatních obratlovců determinováno geneticky, u plazů příslušným samičím genem nebo skupinou genů. Determinace je tedy opačná než u savců a tedy i u člověka, byť všichni pocházíme z plazích předků. Objevením faktoru tepelného ovlivnění pohlaví a výzkumem tohoto jevu bylo zjištěno, že během inkubace ve vejci ovlivňuje výše teploty budoucí pohlaví zárodků a tím i vylíhlých mláďat. Genetická determinace pohlaví se v angličtině označuje

zkratkou GSD (genetic sex determination) a tepelná determinace pohlaví zkratkou TSD (temperature-dependent sex determination), což uvádím pro pomoc zájemcům při hledání bližších informací na internetu. Aby problém nebyl tak jednoduchý, dalšími výzkumy bylo zjištěno, že existuje několik rozdílných vlivů teploty na výsledné pohlaví zárodku u různých skupin plazů. Ty si zde přiblížíme.

I. Podíl samců mezi vylíhnutými mláďaty stoupá se vzrůstem inkubační teploty. Jde o průběh samice → samci. Vyskytuje se u mnohých ještěřů a u hatérie (gekoni, ještěrky, africké a euroasijské agamy). V tepelném pásmu vhodném pro vývoj zárodků se od nejnižší teploty nejprve líhnou jen samice, po překročení zlomové teplotní hranice se začínají líhnout samci a ve velmi krátkém úseku 1 až 2 °C se poměr pohlaví mezi mláďaty přibližně vyrovná na 1 : 1. V dalším průběhu vzrůstu teploty klesá podíl samic mezi mláďaty, až se v další zlomové teplotní úrovni přestanou líhnout a dále se líhnou pouze samci. V tomto teplotním úseku již ovšem stoupá podíl malformací a mortalita mláďat až k letální teplotě se 100 % úhynem zárodků.

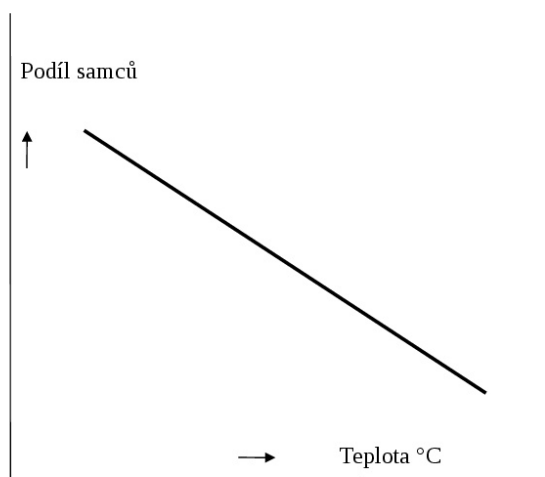
II. Podíl samců mezi mláďaty klesá se vzrůstem inkubační teploty. Jde o průběh samci → samice, opačný než v předchozím bodě. Tato forma TSD se vyskytuje u většiny želv.

Graf č. 1: Tepelná závislost pohlaví I. typu, TSD I (samice → samci).

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov**
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

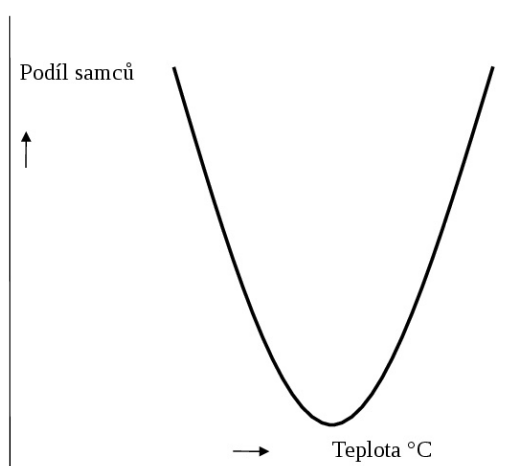

Graf č. 2: Tepelná závislost pohlaví II. typu, TSD II (samci → samice).

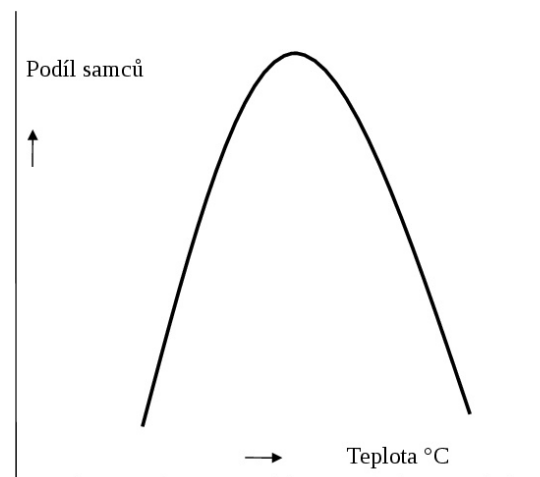
III. Podíl samců při vzrůstu inkubační teploty stoupá do zlomové úrovně teploty a potom v dalším zlomovém bodě klesá na nulu. Naopak podíl samic nejprve ze 100 % klesá na úkor samců až na nulu, v tomto zlomovém bodě, kdy se líhne 100 % samců, se začínají opět líhnout samice a v třetím zlomovém bodě nejvyšších teplot, blízcích se letální, se opět líhne 100 % samic. Jde o průběh samice → samci → samice. Tento průběh se vyskytuje u některých želv, u všech krokodýlů a u některých ještěřů (gekoni, agamy).

IV. Podíl samců při vzrůstu inkubační teploty klesá od 100 % až na nulu a po překročení zlomového teplotního bodu opět stoupá po překročení další teplotní úrovně, blízké letální, až na 100 %. Jde o opačný průběh než v bodě III, tedy samci → samice → samci. Vyskytuje se u některých ještěřů (australské agamy).

Zárodky, u nichž se diferencují základy pohlavních

Graf č. 4: Tepelná závislost pohlaví IV. typu, TSD IV (samci → samice → samci).

Graf č. 3: Tepelná závislost pohlaví III. typu, TSD III (samice → samci → samice).

orgánů, jsou citlivé na úroveň inkubační teploty jen právě v tomto období. Hovoří se o vnímavém období pro tepelné ovlivnění pohlaví (TSD). Z hlediska průběhu inkubace se toto období vyskytuje asi od 18 do 54 % celkové inkubační doby. Například u denního gekona *Phelsuma dubia* (průběh TSP I. typu) při průměrné délce inkubace 43 dní jde přibližně o období od 7. do 23. dne inkubace. U krokodýla nilského, *Crocodylus niloticus* (průběh TSP III. typu), při průměrné délce inkubace v přírodě severní JAR 74 dní, jde o období od 30. do 40. dne inkubace (přesněji 30. až 32. dne a 36 až 40. dne). Příklady TSD u některých ještěřů jsou soustředěné v tabulce 1. Je zajímavé, že TSD zcela chybí u všech hadů.

Z uvedeného vyplývá, že u druhů, které vykazují faktor tepelného ovlivnění pohlaví, je pro získání mláďat obou pohlaví třeba dobře prostudovat zkušenosti jiných chovatelů z literatury a internetu. Teprve potom je možné přikročit u snůšek k nastavení potřebné teploty. Zvláště nastavení teploty 32 °C a vyšší na termostatu u zvířat tropického pásma pro získání většího podílu samců (samic) mezi mláďaty je spojeno s jistým rizikem většího výskytu malformací mláďat a snížení líhivosti. U želv a krokodýlů je vhodné se v nastavení teploty pohybovat v nižší části průběhu teploty, kdy se dosahuje zhruba vyrovnaného podílu pohlaví 1 : 1. Tento vyrovnaný poměr se totiž u TSD III. (IV.) typu vyskytuje v průběhu teploty vzhůru dvakrát, jednou uprostřed klesající křivky a podruhé uprostřed stoupající křivky.

Partenogeneze, samobřezost, se vyskytuje jen u asi čtyř desítek druhů šupinatých plazů, podstatně více

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov**
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

Páření gekončků *Eublepharis macularius*. Jde o druh s výrazným vlivem teploty na pohlaví zárodků typu I (TSD). Snáší vejce s pružnou blánou na povrchu.

Vejce *E. macularius* bezprostředně po snesení v teráriu.

Mládě gekončika *Eublepharis macularius* bezprostředně po vylíhnutí a prvním svlečení.

Druh	Teplota °C	Počet mlád'at (n)		Procento samců (%)
		samci	samice	
<i>Agama agama</i> (I.)	26,0	10	20	33,3
	30,0	30	5	85,7
<i>Laudakia caucasia</i> (I.)	27,0	21	8	72,4
	28,0	19	1	95,0
<i>Lacerta viridis</i> (I.)	23,0-26,0	5	25	16,7
	28,0	16	15	51,6
<i>Eublepharis macularius</i> (I.)	26,7 - 29,0	1	50	2,0
	32,0 - 33,4	14	2	87,5
<i>Coleonyx elegans</i> (I.)	25,0-27,0	3	5	37,5
	28,0-29,0	8	4	66,7
<i>Gekko japonicus</i> (III.)	24,0	1	13	7,1
	28,0	15	5	75,0
	32,0	5	16	23,0
<i>Phelsuma dubia</i> (I.)	26,0	0	31	0,0
	27,0-31,5	61	53	46,5
	32,0	28	0	100
<i>Phelsuma guimbeaui</i> (I.)	26,0	0	12	0,0
	32,0	8	0	100
<i>Phelsuma nigristriata</i> (I.)	28,0-29,0	2	12	0,0
	32,0	6	7	46,2

Tabulka 1: Příklady tepelného ovlivnění pohlaví (TSD) (podle Vergner, 2001; upraveno a doplněno)

u ještěřů než u hadů. Stále se objevují nové druhy. Z častěji chovaných druhů k partenogenetickým patří např. gekon *Lepidodactylus lugubris*. Velmi zjednodušeně řečeno jde geneticky o to, že samice vloží do vajíčka v počínajícím vývoji ještě jednu sadu chromozomů a vznikne tak normální diploidní (dvojitá) sádka chromosomů, obě od stejné matky. Partenogenetické druhy jsou při tomto způsobu rozmnožování vždy samičí a vejcorodé, z vajec se rodí jen samičky. Příznaky partenogeneze u plazů byly objeveny v první polovině 20. století, velmi se o její poznání na kavkazských ještěrkách zasloužil ruský herpetolog Ilja S. Darevskij. V současnosti

známé partenogenetické druhy jsou uvedené v tabulce 2. Pro teraristiku má tento fenomén jen ten význam, že od čistě partenogenetických druhů lze při chovu získat pouze samice. Samci v běžném slova smyslu neexistují a vznikají jen při křížení partenogenetické samičky se samcem jiného, v přírodě nejčastěji výchozího druhu. Bývají málo životaschopní. V tabulce uvedené známé a občas chované druhy jako *Leiolepis belliana*, *Basiliscus basiliscus*, *Python molurus bivittatus* a *Thamnophis elegans* tvoří především oboupohlavní populace, partenogeneze je u nich spíše okrajovým způsobem rozmnožování.

Skupiny	Druhy
Ještěři (Sauria)	
Agamidae	<i>Leiolepis belliana</i>
	<i>Leiolepis triploida</i>
Iguanidae	<i>Basiliscus basiliscus</i>
Chamaeleonidae	<i>Rhampholeon spectrum</i>
Gekkonidae	<i>Hemidactylus garnotii</i>
	<i>Lepidodactylus lugubris</i>
	<i>Gehyra ogasawarasimae</i>
Xantusiidae	<i>Lepidophyma flavomaculatum</i>
Lacertidae	<i>Darevskia armeniaca</i>
	<i>Darevskia bendimahiensis</i>
	<i>Darevskia dahli</i>
	<i>Darevskia rostombekovi</i>
	<i>Darevskia sapphirina</i>
	<i>Darevskia unisexualis</i>
	<i>Darevskia uzzelli</i>
Teiidae	<i>Aspidoscelis cozumelae</i>
	<i>Aspidoscelis dixoni</i>
	<i>Aspidoscelis exsanguis</i>
	<i>Aspidoscelis flagellicaudus</i>
	<i>Aspidoscelis lareodensis</i>
	<i>Aspidoscelis neomexicanus</i>
	<i>Aspidoscelis sonora</i>
	<i>Aspidoscelis tessellatus</i>
	<i>Aspidoscelis velox</i>
	<i>Cnemidophorus cryptus</i>
	<i>Cnemidophorus lemniscatus</i>
	<i>Cnemidophorus grahami</i>
	<i>Cnemidophorus innotatus</i>
	<i>Cnemidophorus nativo</i>
	<i>Cnemidophorus pseudolemniscatus</i>
	<i>Cnemidophorus uniparens</i>
	<i>Kentropyx borckiana</i>
	<i>Teius suquiensis</i>
Gymnophthalmidae	<i>Gymnophthalmus underwoodi</i>
	<i>Leposoma percarinatum</i>
Varanidae	<i>Varanus komodoensis</i>
Hadi (Serpentes)	
Typhlopidae	<i>Typhlops braminus</i>
Acrochordidae	<i>Acrochordus arafurae</i>
Pythonidae	<i>Python molurus bivittatus</i>
Colubridae	<i>Thamnophis elegans vagrans</i>

Tabulka 2: Přehled partenogenetických druhů plazů
(podle Blanchard, 1996 a Vergner, 2001; upraveno a doplněno)

Literatura:

Blanchard, D.L. (1996): Everything You Wanted to Know About Whiptail Lizards (Genus *Cnemidophorus*) and Quite a Lot that Didn't. - The Cold Blooded News, 23 (10): 18 - 21.

Vergner, I. (1990): Beobachtungen bei der Vermehrung von Phelsumen im Terrarium. - Herpetofauna, Weinstadt, 12 (65): 25 - 34.

Vergner, I. (2001): Ještěři 1. Biologie - Chov - Gekoni 1. - Nakladatelství Madagaskar, Jihlava, 462 stran.

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov**
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

VÁS POZÝVA

PREDAJNÚ VÝSTAVU EXOTICKÝCH ZVIERAT

17.4.2016

OD 09:00 - 14:00 h

ZA 2€ ZA OSOBU

DOM KULTÚRY RUŽINOV | RUŽINOVSKÁ 28 | BRATISLAVA

Hlavný
partner:

SUPER ZOO
Všetko pre vaše zvieratká

Akciu podporujú:

TERA
magazín

LOGOFACTORY

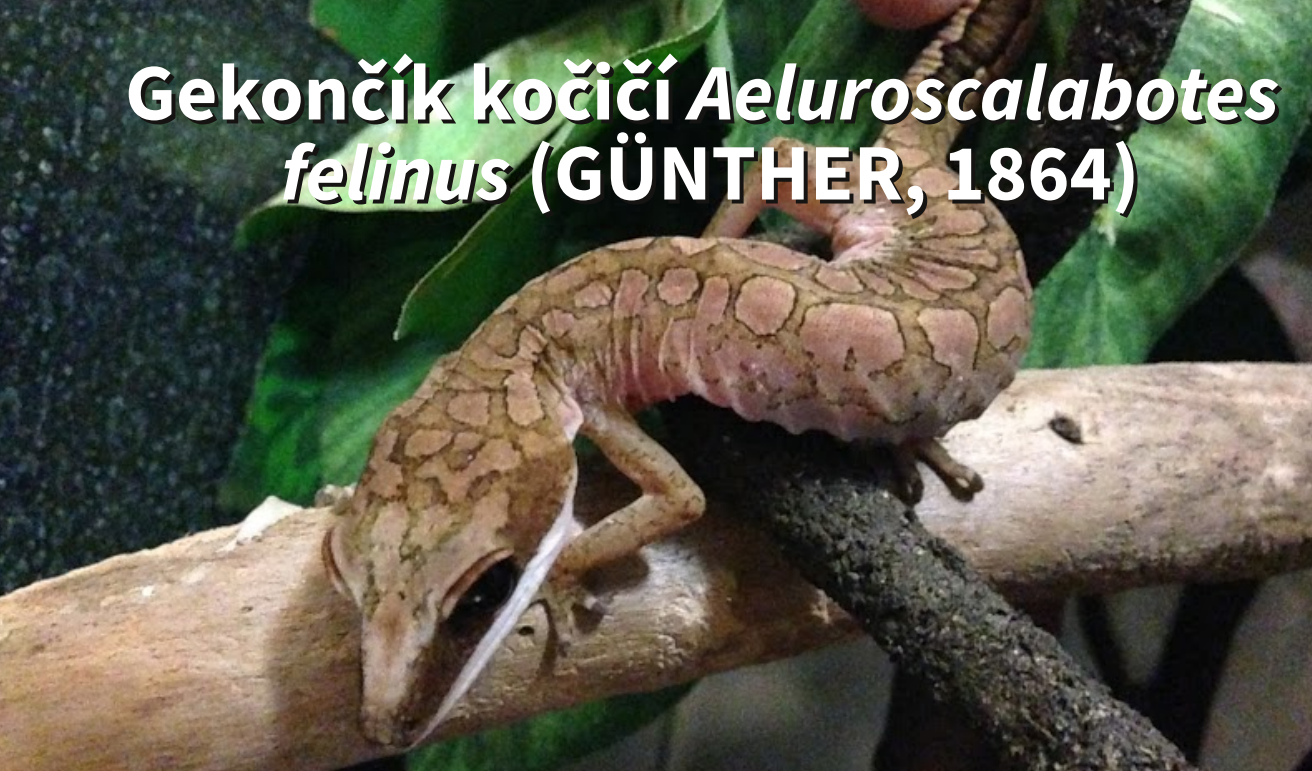

Gekončík kočičí *Aeluroscalabotes felinus* (GÜNTHER, 1864)

TERA
magazín

www.teramagazin.cz

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

Dospělý jedinec *Aeluroscalabotes felinus*.

Text a foto: Jaroslav Forejt

Gekon *Aeluroscalabotes felinus* je pro mě legendou, u které jsem si na první odchov musel počkat celých sedm let. S chovem jsem začal v roce 2008 zakoupením dvou mláďat z českého odchovu. Bohužel z těchto mláďat vyrostli dva samci a dopárování v té době bylo celkem složité, jelikož tento gekon je dodnes v chovu spíše výjimkou. Přesto se mi podařilo jednoho samce prodat a druhého jsem choval doma dva roky jako plonkového. Tento samec zůstal velmi plachý a bylo velmi těžké ho pozorovat, jelikož při jakémkoliv pohybu před teráriem zmizel. Lovit potravu jsem ho viděl pouze jednou. V roce 2010 jsem tohoto samce přenechal Kristýně Šifnerové, která v té době

získala nějaká mláďata a díky tomu sestavila budoucí chovný pár. Odchov se jí podařil v roce 2012, kdy jsem od ní 2 odchovaná mláďata zakoupil zpět. Z těchto dvou mláďat vyrostl páreček, se kterým jsem dosáhl pozdějších úspěchů. Tento samec dnes v roce 2016 stále žije, je tedy možné, že se tyto gekoni můžou dožít i 10, možná i více let.

Gekončík kočičí patří systematicky do podčeledi Aeluroscalabotinae, kde je jediným rodem i druhem. Dříve byl řazen do podčeledi Eublepharinae mezi gekončíky. Oficiálně byl zatím popsán jen jediný druh *Aeluroscalabotes felinus*, i když mnoho přírodovědců pozorovalo rozdíly mezi populacemi z různých lokalit a ostrovů, a tak se

Samec požívá cvrčka.

Bezobratlí

Ještěři

Hadi

Obojživelníci

Želvy

Cestopis

Chov

Systematika

Reportáž

Ochrana

Recenze

Viditelná vejce na boku samice.

můžeme setkat s členěním na poddruhy a na různé barevné mutace.

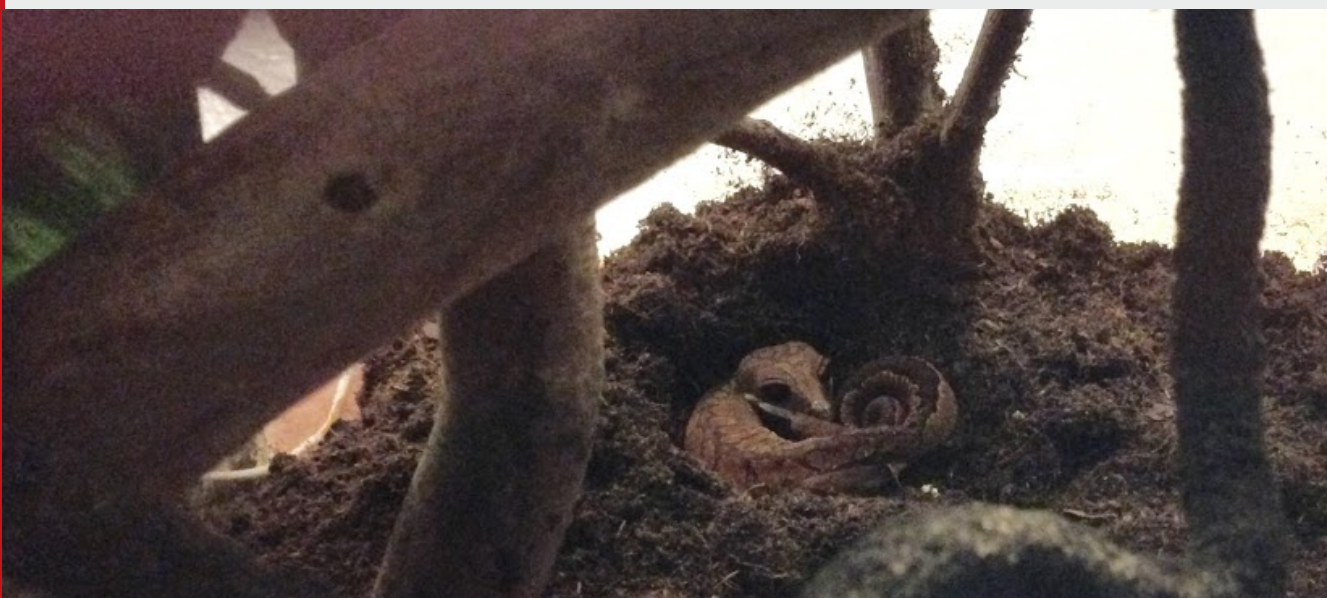
Vyskytuje se na poloostrovech Thajska, Malajském poloostrově, Sumatře a Borneu. Žije v nížinných deštných pralesech, které se vyznačují vysokým úhrnem srážek a nízkou teplotou. Je popisován jako pomalu lezoucí gekon pohybující se po nízké vegetaci, pahýlech uhnílych stromů a kapradinách v okolí řek. Loví až s noční aktivitou, kdy v přírodě požírá šváby, cvrčky, pavoukovce a jiné členovce.

Gekončík kočičí dělá čest svému jménu, jeho tělo i chování opravdu kočku připomíná. Je to štíhlý dlouhý gekon. Samci jsou drobnější a dosahují délky 16,5 cm a váhy 8,4 g. Samice jsou mohutnější s délkou 20 cm a váhou 17,2 g. Základní zbarvení je hnědé (od světlých po tmavé odstíny). Na těle se často vyskytují tmavě orámované vzory, které jsou vyplněné světlou barvou. Ocas má podélný tmavý pruh. Někteří jedinci mají tento pruh bílý a může přecházet přes hřbet až ke krku. Končetiny jsou velmi tenké, zakončeny pěti prsty s drápkami, které

dokáže gekon zatáhnout do malých pochviček stejně jako kočka. Spodní strana končetin je opatřena přichytnými lamelami, které ale nemají vysoký účinek. Ocas je chápavý a pomáhá k lezení v drobných větvích. Ocas má schopnost regenerace. Samci mají výrazná pouzdra hemipenisů, a jak již bylo zmíněno, dosahují menších rozměrů.

Chov těchto gekonů není složitý, v případě, že dodržíme některé zásady. Klíčovým faktorem pro chov je teplota a vlhkost vzduchu. Někteří chovatelé nedoporučují teploty vyšší než 27 °C. Z osobní zkušenosti můžu říci, že gekoni vydrží krátkodobé teploty i ve výši 29 °C. Poslední dva roky nejsem schopen v bytě udržet v teplých letních měsících nižší teploty. Přežívají to jak dospělci, tak mláďata. V těchto týdnech se snažím, aby byl substrát stále vlhký a gekoni se na něm mohli ochlazovat. Rosím tedy 2x denně. Je ale velmi dobře vidět rozdíl v chování gekonů chovaných při teplotách kolem 25 °C a v době kdy teplota dosahuje 29 °C.

Terária používám skleněná o rozměrech 30 x 30 x 30

Samice zahrabává vejce.

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

Inkubace vajec ve spodní krabice je hladina vody.

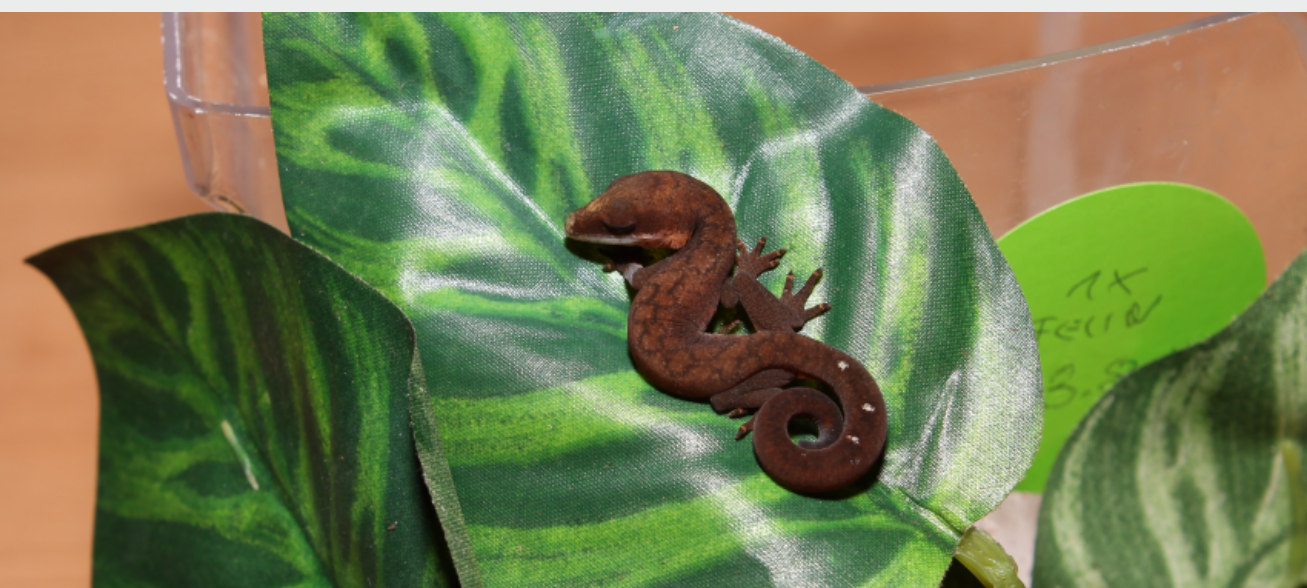
cm, kde chovám odděleně jednotlivé gekony. Pro dobu společného chovu používám terária 30 x 30 x 40 cm. Na dně je vysoká vrstva rašeliny, kterou udržuji stále vlhkou. Vnitřní vybavení tvoří spleť slabých kroucených větviček a drobnolistých plastových rostlin. Důležitým prvkem je úkryt vytvořený z kokosového ořechu, který je zavěšen v nejvyšší části terária a je zakryt rostlinami a naplněn rašelinou. Zde gekoni najdou klid a oblíbí si ho při denním spánku. Na dně nesmí chybět miska s vodou a vyšší miska na krmný hmyz. Terária nijak nevyhřívám, jsou v místnosti s dalšími terárii a tak mají zajištěné světlo od okolních terárií. Denní teplota se tak pohybuje dle ročního období od 24 do 29 °C a noční klesá na 21 °C.

V potravě nejsou „felini“ vybíraví, loví cvrčky i nymfy švábů, rádi si pochutnají i na měkkých larvách brouků a mūr. Veškerý hmyz obalují ve směsi Roboranu pro exoty a v mletých vaječných skořápkách.

První 2 roky jsem choval gekony v páru. Bohužel ale

i při dospělosti nedocházelo k páření ani kladení vajec. Proto jsem na radu Kristýny Šifnerové gekony oddělil. Celou zimu jsem je nechal oddělené a do společného terária je umístil až v únoru 2015. Přestože jsem nepozoroval páření, našel jsem samici 31. 5. 2015, jak leží na zemi a vyhrabává důlek v substrátu. Večer již bylo místo zahrabané k nepoznání a samice jej opustila. Vyhrabal jsem zde 2 vejce velikosti 18,5 x 11,5 mm a 19,0 x 11,0 mm. Při čištění terária v červenci jsem našel jedno vejce zahrabané v substrátu, které bylo větší nežli ta květnová. Toto vejce jsem inkuboval mimo terárium, po týdnu se vylíhlo mládě. Často je velmi obtížné vejce nalézt jelikož místo snůšky je vždy pečlivě zahrabáno. Na samici jsou vejce krásně vidět, proto gekony bedlivě sledujeme. Potom poznáme, že vejce již snesla.

Inkubace je klíčovým faktorem v odchovu těchto gekonů. Každý chovatel má na to jiný názor. Kristýna Šifnerová dosáhla úspěchu pouze při inkubaci v teráriu, po přenesení do inkubátoru se jí

Vylíhlé mládě.

Bezobratlí

Ještěři

Hadi

Obojživelníci

Želvy

Cestopis

Chov

Systematika

Reportáž

Ochrana

Recenze

Odchovny pro mláďata.

vejce kazila (osobní sdělení, 2012). Martin Dobeš inkubuje vejce v inkubátoru při teplotě 25 °C (osobní sdělení, 2015). Pro svůj odchov jsem se pokusil využít obou těchto zkušeností. Inkubaci v teráriu jsem nechtěl, a tak jsem přendal vejce do malé krabičky bez víčka naplněné vlhkým seramisem. Tuto krabičku jsem umístil do větší krabičky opět z poloviny naplněné seramisem, který jsem zalil vodou tak, aby hladina byla stejně vysoko, jako je substrát. Krabičku jsem uzavřel perforovaným víčkem. Tímto jsem docílil vysoké vlhkosti vzduchu, která je dle mých zkušeností nezbytná pro líhnutí mláďat. Inkubace celou dobu probíhala v terarijní místnosti, kde teplota odpovídá teplotám v teráriu. Přes den teplota dosahovala až 29 °C, v noci klesala na 22 °C. Za těchto podmínek se mláďata velmi úspěšně líhla. Ze sedmi vajec v roce 2015 byla oplozena všechna. Bohužel jedno jsem předčasně otevřel, jelikož se jeho povrch začal nadměrně rozpínat. Obával jsem se, že se mláďě nemůže vyklubat, bohužel bylo to ještě brzy a mláďě nebylo ještě životaschopné. Ostatní mláďata se zdárně vylíhla. Jedno odchované mláďě po měsíci z neznámých příčin uhynulo. Vylíhlá mláďata jsou celkem veliká. Ačkoliv jsou štíhlá, dosahují délky až 7 cm s váhou 1,4 g.

Mláďata odchovávám jednotlivě v malých krabičkách 12 x 12 x 20 cm. Na dně je jen papírový kapesník a jediné vybavení tvoří smotek

drobnolisté umělé květiny. Ve víku je vlepena mřížka. Misku s vodou neumisťuji. Mláďata s oblibou olizují vodu z každodenního rosení. Po 3 - 4 měsících mláďata přendávám do stejně vybavených krabic 20 x 20 x 20 cm, kde můžou zůstat až do dospělosti a pro jednoho jedince je velikost ideální. Odmala krmím „feliny“ cvrčky, případně larvami zavíječů voskových. Zajímavé je pozorovat mláďata při lovu, je to celkem časově náročná činnost. Pokud mláďě zaměří cvrčka, zůstane nehybně stát a pozoruje trasu, kudy se cvrček pohybuje. Toto trvá i 20 minut. Až když si je gekončík jistý, že ví, jak cvrček reaguje, postaví se do lovecké pozice, kdy natáhne ocas tak, aby s ním vyvážil tělo, a udělá rychlý výpad, kterým v 90 % případů cvrčka zasáhne a uchopí do tlamky. Ačkoliv se v našich chovech „felinové“ moc nevyskytují, jejich chov je velmi zajímavý, a proto si zaslouží naši pozornost.

Použitá literatura:

GECKO, Taxonomy Of Cat. *Aeluroscalabotes felinus*. 2012. PhD Thesis. Universiti Malaysia Sarawak.

Vergner I., 2001: Ještěři, Biologie, chov, gekoni 1, Madagaskar, 462 stran.

Akce - březen, duben

Tera České Budějovice

Terarijní a akvarijní burza

3. dubna 2016, Spolkový a kulturní dům Slavie

Vstup pro prodejce 8:00 – 13:00, pro návštěvníky

9:00 – 12:00

www.teracb.cz

Terrabazar – Výstavní a prodejní teraristická burza v Praze

Terarijní zvířata: želvy, hadi, ještěři, pavouci, krmiva (suchá, živá: cvrčci, larvy, myšata), vitamínové doplňky, literatura, vybavení terárií

12. března 2016, Konferenční centrum City, Na Strži

65/1702, Praha 4

9:00 – 12:00

www.terrabazar.cz

ZOO trhy Plzeň

Prodej, nákup a výměna terarijních zvířat, exotické rostliny, krmiva, chovatelské potřeby, literatura

12. března 2016, KD Peklo, Pobeřežní 10, Plzeň

9:00 – 12:00

www.zootrhy.wz.cz

Fauna trhy Sobotka

Exotické ptactvo, ještěrky, rybičky, hadi, šneci, živé krmení, terária, pomůcky

13. března 2016, Sokolovna Sobotka mezi Mladou

Boleslaví a Jičínem,

Tyršova 427

8:30 – 10:30

www.faunatrhy sobotka.cz

Živá exotika Praha

Prodej a výměna exotických zvířat, živé krmení, bezplatné veterinární poradenství

19. března 2016, pavilon „B“, Výstaviště Praha –

Holešovice

Vstup pro prodejce 8:00 -15:00, pro návštěvníky

10:00 – 14:00

www.zivaexotika.cz

Fauna trhy Brno

Prodej terarijních zvířat, živé krmení, odborná literatura, chovatelské potřeby

20. března 2016, Výstaviště 405/1, Brno – Pisárky

Vstup pro prodejce 8:00 – 12:00, pro návštěvníky

9:00 – 12:00

<http://faunahobbybrno.webnode.cz/>

Ostravské fauna trhy

Plazi, potřeby pro chovatele, krmiva, exotický hmyz, literatura, hlodavci

20. března 2016, Výstaviště Černá Louka, Ostrava 1

8:00 – 12:00

<http://ostravske.faunatrhy.cz>

Fauna trhy Liberec

Prodej, výstava a nákup terarijních zvířat, krmný hmyz, hlodavci, literatura, bezplatné veterinární poradenství

26. března 2016, centrum Babylon

pro prodejce 9:00 – 12:00, pro návštěvníky 10:00 –

12:00

www.faunatrhyliberec.wz.cz

Terrabazar – Výstavní a prodejní teraristická burza v Praze

Terarijní zvířata: želvy, hadi, ještěři, pavouci, krmiva (suchá, živá: cvrčci, larvy, myšata), vitamínové doplňky, literatura, vybavení terárií

9. dubna 2016, Konferenční centrum City, Na Strži

65/1702, Praha 4

9:00 – 12:00

www.terrabazar.cz

Fauna trhy Sobotka

Exotické ptactvo, ještěrky, rybičky, hadi, šneci, živé krmení, terária, pomůcky

10. března 2016, Sokolovna Sobotka mezi Mladou

Boleslaví a Jičínem,

Tyršova 427

8:30 – 10:30

www.faunatrhy sobotka.cz

- Bezobratlí
- Ještěři
- Hadi
- Obojživelníci
- Želvy
- Cestopis
- Chov
- Systematika
- Reportáž
- Ochrana
- Recenze

Živá exotika Praha

Prodej a výměna exotických zvířat, živé krmení,
 bezplatné veterinární poradenství

16. dubna 2016, pavilon „B“, Výstaviště Praha –
 Holešovice

Vstup pro prodejce 8:00 -15:00, pro návštěvníky
 10:00 – 14:00
www.zivaexotika.cz

Ostravské fauna trhy

Plazi, potřeby pro chovatele, krmiva, exotický
 hmyz, literatura, hlodavci

20. března 2016, Výstaviště Černá Louka, Ostrava 1
 8:00 – 12:00

<http://ostravske.faanatrhy.cz>

Fauna trhy Liberec

Prodej, výstava a nákup terarijních zvířat, krmný
 hmyz, hlodavci, literatura, bezplatné veterinární
 poradenství

23. dubna 2016, centrum Babylon
 pro prodejce 9:00 – 12:00, pro návštěvníky 10:00 –
 12:00

www.faanatrhyliberec.wz.cz

ZOO trhy Plzeň

Prodej, nákup a výměna terarijních zvířat, exotické
 rostliny, krmiva, chovatelské potřeby, literatura

23. dubna 2016, KD Peklo, Pobřežní 10, Plzeň
 9:00 – 12:00

www.zootrhy.wz.cz

Fauna trhy Brno

Prodej terarijních zvířat, živé krmení, odborná
 literatura, chovatelské potřeby

24. dubna 2016, Výstaviště 405/1, Brno – Pisárky
 Vstup pro prodejce 8:00 – 12:00, pro návštěvníky

9:00 – 12:00

<http://faunahobbybrno.webnode.cz/>

Slovensko

FAUNA-FEST Žilina

1. března 2016, ZOC Max, Prielohy 979010
www.fauna-fest-zilina.eu

EXOTIKA BRATISLAVA

19. března 2016, Istropolis, Trnavské Mýto 1,
 Bratislava

9:00 – 13:00

<http://www.facebook.com/akvatrh>

FAUNA-FEST Žilina

5. dubna 2016, ZOC Max, Prielohy 979010
www.fauna-fest-zilina.eu